БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 105 (18.881). ● Якшанба, 6 май 1984 йил ● Баҳоси 3 тийин.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советида

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети «Кинофильмларнинг ғоявий-бадиий савиясини янада ошириш ва кинематографиянинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш тадбирлари тўғрисида» қарор қабул қилдилар.

Қарорда совет кинематографияси социалистик бадиий маданиятни ривожлантиришга муҳим ҳисса қўшиб, кишиларни ғоявий, ахлоқий ва эстетик жиҳатдан тарбиялашга актив кўмаклашаётганлиги уқтириб ўтилади. Кейинги йилларда яратилган бир қанча фильмлар жамиятимиз социал ва маънавий ривожининг муҳим томонларини, унинг муваффақиятларини ишонарли тарзда кўрсатиши билан, юксак профессионал даражаси билан томошабинлар эътиборини ўзига жалб этди. Энг муваффақиятли чиққан тарихий, тарихий-революцион ва ҳарбий-ватанпарварлик фильмлари таҳсинга сазовор бўлмоқда. Телевидениенинг имкониятлари туфайли кино санъатининг роли тобора ошмоқда.

Янги дунёни қуриш, деб таъкидлади ўртоқ К. У. Черненко, — янги дунё кишисини камол топтириш тўғрисида, унинг ғоявий-ахлоқий ўсиши тўғрисида тинимсиз ғамхўрлик қилиш демакдир. КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил

(Давоми учинчи бетда).

СОВЕТЛАРНИНГ РОЛИНИ ЯНАДА ОШИРАЙЛИК

Инсониятнинг порлоқ келажаги — Коммунизм сари қанчалик шахдам одимлар билан ҳаракат қилаётган бўлсак-да, бу олий мақсад йўлида ҳали кўпгина катта ва мураккаб вазифаларни ҳал этишимизга тўғри келади. Бугунги кунда бу мамлакатимизда барпо этилган ривожланган социализмни такомиллаштириш билан боғлиқ ишлар бўлиб, уларни омманинг ташаббускорлиги ва ижодкорлигини кенг кўламда авж олдирмасдан, ижтимоий ҳаётнинг энг муҳим проблемаларини ҳал қилишга уни ғоят фаол жалб этмасдан туриб бажариш қийин.

Улуғ Октябрь социалистик революцияси ғалаба қозонган кундан кўп ўтмаёқ, доҳиймиз Владимир Ильич Ленин оммани активлаштиришга Советлар фаолиятини яхшилаш орқалигина эришиш мумкинлигини уқтирган эдики, унинг фикрича бу органлар фақат меҳнаткашлар учунгина эмас, шу билан бирга меҳнаткашлар орқали ҳам ишлайдиган бўлиши лозим эди. Совет давлатининг бутун тараққиёти давомида бу кўрсатмага оғишмай риоя қилиб келинмоқда, ленинчи Коммунистик партиямиз халқ депутатлари Советларининг жамият ҳаётидаги ролини янада ошириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилиб келмоқда. КПСС Марказий Комитетининг 1984 йил апрель Пленуми, ўн биринчи чақириқ СССР Олий Советининг биринчи сессияси доҳийнинг давлатимиз сиёсий негизини ташкил этувчи ва социалистик қурилишнинг қудратли қуроли бўлган Советлар фаолиятини яхшилаш тўғрисидаги васиятларига амал қилган ҳолда оммани активлаштиришнинг социалистик демократияни, жамият бутун сиёсий системасини янада такомиллаштириш замиридаги резервлардан мумкин қадар яхшироқ фойдаланиш вазифасини ўртага қўйди. «Биз, — деди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ К. У. Черненко партия Марказий Комитетининг апрель Пленумида, — Советларнинг Конституцияда мустаҳкамланган тўла ҳокимияти доимо ва ҳамма жойда улар фаолиятининг мазмунида ҳам, услубида ҳам ўз ифодасини топишига эришишимиз лозим».

Бутун мамлакатимизда бўлгани каби республикамизда ҳам КПСС Марказий Комитетининг апрель Пленуми қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ К. У. Черненконинг Пленумдаги ва СССР Олий Совети Президиуми мажлисидаги нутқларида баён этилган қоида ва хулосалар кенг маъқуллаб кутиб олинди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг куни кеча бўлиб ўтган XV пленумида таъкидланганидек, партиямизнинг омманинг ижодкорлиги ва ташаббускорлигини кенг кўламда ривожлантириш, меҳнаткашларнинг ишлаб чиқариш ва ижтимоий турмуш масалаларини ҳал этишдаги ролини кучайтиришга қаратилган йўл-йўриқлари Советларнинг ваколатларини кенгайтиришга, уларнинг фаолиятида қонун чиқарувчилик, бошқарувчилик ва контрол қилувчилик бирлигидан иборат ленинча принципни қарор топтиришга кўмаклашади. Бунинг исботи тариқасида республикамиздаги халқ депутатлари маҳаллий Советларининг фаолиятидан ҳам кўплаб мисоллар келтириш мумкин.

Халқ депутатлари Советлари республика ишлаб чиқариш кучларини ривожлантириш, меҳнат коллективларининг иш самарадорлиги ва сифатини ошириш, меҳнаткашларнинг моддий ва маънавий эҳтиёжларини янада тўла-тўкис қондириш, ғоявий-сиёсий, меҳнат тарбияси ва ахлоқий тарбияни такомиллаштиришга, министрликлар ва идоралар, корхоналар, ташкилотлар ва хўжаликлар раҳбарларининг 1984 йилги ва умуман ўн биринчи беш йиллик план топшириқларини, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллиги шарафига олинган юксак социалистик мажбуриятларни бажариш учун масъулиятини ошириш соҳасида беқиёс даражада катта иш олиб боришяпти. Боғот районидаги Бешариқ қишлоқ советининг мамлакат Озиқ-овқат программасини рўёбга чиқариш юзасидан олиб бораётган ишлари хусусида биз газетхонларга илгари ҳикоя қилган эдик. Бу ерда депутатлар, қишлоқ Советининг доимий комиссиялари ишлаб чиқаришнинг барча тармоқларини жадал юксалтириш, меҳнат унумдорлигини кескин ошириш ва маҳсулот таннархини камайтириш юзасидан белгиланган тадбирларнинг бекаму-кўст бажарилиши устидан мунтазам назорат қилиб келишяпти. Қишлоқ Совети сессияларида, ижроия комитет мажлисларида, доимий комиссияларда, колхозчилар йиғилишларида бу масала бот-бот муҳокама қилиб турилади.

Лекин Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ И. Б. Усмонхўжаевнинг пленумда «КПСС Марказий Комитети 1984 йил апрель Пленумининг якунлари ҳамда республика партия ташкилотининг Пленум қарорларидан ва КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ К. У. Черненконинг Пленумдаги нутқидан келиб чиқадиган вазифалари» тўғрисидаги докладида қайд этилганидек, Советлар замиридаги мавжуд бой имкониятлар ҳали тўла-тўкис рўёбга чиқарилган деб айтиш қийин. Масалан, ҳамма жойда ҳам улар партия талаб қилганидек активлик кўрсатишмаяпти. Айрим областларда, шаҳарлар ва районларда уй-жойлар, касалхоналар ва бошқа социал-маданий объектлар қурилиши юзасидан топшириқлар бажарилмай қолаётир. Ёки шаҳар ва қишлоқларда қишда квартираларнинг яхши иситилмаётгани, аҳоли яшайдиган жойларда санитария ҳолатининг ёмонлиги, кўчаларнинг ёритилмаслиги, безорилик каби фактларнинг олдини олишда Советлар ўз ваколатлари кучини қатъиятлик билан ўтказмаяптилар.

Область, шаҳар ва район партия комитетлари КПСС Марказий Комитети 1984 йил апрель Пленумининг «Халқ депутатлари Советларининг ишини янада яхшилаш тўғрисида»ги қарорида ва ўртоқ К. У. Черненконинг нутқларида баён этилган муҳим сиёсий хулосалар ва кўрсатмаларга амал қилган ҳолда социал ва иқтисодий ривожлантириш комплекс планларини ва программаларини ишлаб чиқишда ҳамда уларни бажаришда, хўжалик ва маданий қурилишнинг ҳамма масалаларини ҳал этишда Советларнинг ролини сабот билан оширишлари керак. Саноатда, қишлоқ хўжалигида, маиший хизмат, медицина, савдо ва бошқа турдаги хизмат соҳасида белгиланган халқ хўжалик планлари ва зиммага олинган юксак социалистик мажбуриятларни бажаришга Советлар лозим даражада таъсир ўтказишига эришайлик. Халқ сайлаб қўйган кишилар маҳсулот ишлаб чиқариш ва етказиб бериш юзасидан шартномадаги мажбуриятларга сўзсиз риоя этилиши устидан контролликни кучайтиришлари, бу ишга ягона халқ хўжалик комплекси муваффақиятли фаолиятининг муҳим омили деб қарашлари керак.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пленумида уқтирилганидек, Совет органлари иш услуби ва методларини янада такомиллаштириш, уларнинг материал-техника ресурсларидан, ердан ва барча табиий бойликлардан фойдаланиш, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, агросаноат комплексини ривожлантиришга ажратилган маблағни тўла-тўкис ўзлаштириш масалаларига кун сайин эътиборни кучайтиришларига эришиш муҳим партиявий иш ҳисобланади. Жойларда сайловчилар наказларининг амалга оширилишига, расмиятчилик ва бюрократизмнинг ҳар қандай кўринишлари қатъият билан тугатилишига алоҳида эътибор берилиши шарт. Бунда айниқса, депутат-коммунистлар намуна бўлишлари, Советларнинг ишига уюштирувчилик асосларини бахш этишлари, улар Советларга сайланган барча кишиларнинг ташаббусларини ривожлантириш борасида жонбозлик кўрсатишлари, халқ сайлаб қўйган ҳамма кишиларни ўз теварагида жипслаштиришлари керак. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми республика партия ташкилотлари халқ депутатлари Советларининг фаолиятини янада ривожлантиришни, меҳнаткашлар халқ хўжалиги ва социал вазифаларини ҳал этишга янада кенг жалб этилишини таъминлайдилар, ўн биринчи беш йиллик вазифаларини бажариш, КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олиш учун курашда омманинг активлигини оширадилар, деб ишонч билдиради.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетида

1984 йил 21 апрелда В. И. Ленин туғилган куннинг 114 йиллигига бағишланган Бутуниттифоқ коммунистик шанбалиги ўтказилди. Шанбаликда 157 миллиондан кўпроқ киши қатнашди. Улар завод ва фабрикаларда, қурилишларда, совхоз ва колхозларда, транспорт корхоналарида ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқларида, шунингдек шаҳарлар ҳамда аҳоли пунктларини ободонлаштиришда меҳнат қилдилар. Дастлабки маълумотларга кўра, жами 186 миллион сўмлик маблағ ишлаб топилган ва беш йиллик фондига ўтказилган. 985 миллион сўмлик саноат маҳсулоти ишлаб чиқарилган.

Коммунистик шанбалик совет кишиларининг метиндек жипслигини ва улар партиямиз ленинча йўлини, КПСС Марказий Комитети 1984 йил февраль ва апрель Пленумларининг қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ К. У. Черненко СССР Олий Совети Президиумининг Раиси этиб сайланганлигини якдиллик билан қўллаб-қувватлаётганликларини намойиш этди. Шанбалик юксак интизом ва уюшқоқлик кўриги бўлиб қолди, ишлаб чиқариш резервларини аниқлаш ва улардан фойдаланишга кўмаклашди, зарбдор меҳнатнинг ёрқин байрамига айланди. Меҳнат унумдорлигини пландан ташқари бир процент ошириш ҳамда маҳсулот ва иш таннархини қўшимча ярим процент арзонлаштириш борасидаги социалистик мажбуриятларни бажаришга салмоқли ҳисса қўшилди.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитети ишчиларга, колхозчиларга, инженер-техник ходимлар ва хизматчиларга, ёшларга, Совет Армияси ва Флоти жангчиларига, уруш ва меҳнат ветеранларига, Бутуниттифоқ коммунистик шанбалигида актив иштирок этган барча кишиларга уларнинг фидокорона ва холис меҳнати учун сидқидилдан миннатдорчилик изҳор этадилар.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети меҳнаткашлар билдирган истакларни ҳисобга олиб, шанбаликда ишлаб топилган маблағни оналик ва болаликни муҳофаза қилишни янада яхшилашга, шунингдек уруш ва меҳнат ветеранларига медицина хизматини яхшилашга сарфлаш тўғрисида қарор қабул қилдилар. Москва шаҳри меҳнаткашлари ишлаб топган маблағ 1941—1945 йиллардаги Улуғ Ватан урушида совет халқи эришган Ғалаба ёдгорлигини барпо этишга сарфланади.

МУКОФОТ ТОПШИРИЛДИ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. У. Черненко 4 май куни Кремлда ПБИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари, ПХР Министрлар Советининг Раиси В. Ярузельскийга Ленин орденини топширди.

Орденни топшириш чоғида Г. А. Алиев, В. И. Воротников, М. С. Горбачев, В. В. Гришин, А. А. Громико, Г. В. Романов, М. С. Соломенцев, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, Б. Н. Пономарев, В. М. Чебриков, М. В. Зимянин, И. В. Капитонов, К. В. Русаков, Н. И. Рижков ўртоқлар, бошқа расмий кишилар бор эдилар. В. Ярузельскийга ҳамроҳлик қилаётган поляк ўртоқлар ҳозир бўлдилар.

Мукофот топшириш маросимида ўртоқ К. У. Черненко нутқ сўзлади.

Ўртоқ К. У. ЧЕРНЕНКО нутқи

Ҳурматли ўртоқ Ярузельский!

Сизга, социалистик Польшанинг атоқли раҳбари, халқаро коммунистик ҳаракатнинг таниқли арбобига Совет давлатининг олий мукофоти — Ленин орденини топшириш менга зўр мамнуният бахш этади.

Мамлакатларимизнинг тарихий тақдиридаги ва уларнинг ўзаро алоқаларидаги ҳал қилувчи бурилиш улуғ Ленин номи билан боғланган. Октябрь йўлбошчиси Польшанинг давлат мустақиллиги эътироф этилган декретни имзолай туриб, фақат эркин халқлар ўртасидагина чинакам қардошларча иттифоқ бўлиши мумкин, деган астойдил ишончга асосланди. Ҳақиқатда ҳам худди шундай бўлди.

Совет ва поляк коммунистлари бир қанча авлодларининг куч-ғайратлари билан Совет — Польша иттифоқчилик муносабатларининг мустаҳкам пойдевори қўйилди. Биз меҳнат билан ўтадиган кунларда ўртоқларча ҳамкорлик қиламиз. Синовлар кунлари дўстларимизга ёрдамга келамиз. Тинчлик, социалистик давлатларнинг хавфсизлиги учун, халқларимизнинг революцион ғалабаларини ҳимоя қилиш учун курашнинг ҳаётий масалаларида қалин бахамжиҳат ҳаракат қилмоқдамиз. Ўртоқ Ярузельский, Сиз мана шу тарихан муҳим бўлган ҳар томонлама ишга катта ҳисса қўшганлигингизни қайд этиб ўтиш мен учун қувончлидир.

Эртага Сиз Рязандаги тантаналарда иштирок этасиз, Рязанда Совет — Польша қуролдош қардошлигининг ёдгорлиги очилади. Ўша ерда, Рязань тупроғида эндигина тузилган Польша қўшини сафларида ёш офицер Войцех Ярузельский Ватанига хизмат қила бошлаган эди.

Халқларимизнинг жанговар ҳамдўстлиги уруш йўлларида, Россия ичкарисидан фашистлар уясигача босиб ўтилган машаққатли, аммо шонли йўлда юзага келди ва мустаҳкамланди. Биз буни ҳамиша ёдимизда тутамиз, Совет — Польша иттифоқининг яхши анъаналарини авайлаб асраймиз ва кўпайтираверамиз. Социализм қурилиши соҳасидаги тинч бунёдкорлик ишлари билан ўтган йилларда Совет — Польша иттифоқи янада ривожлантирилди.

Яқинда биз сизлар билан бирга Польша Халқ Республикасининг 40 йиллигини — Польша тикланиш кунини нишонлаймиз. Сизларнинг қўшниларингиз ва иттифоқчиларингиз бўлмиш совет кишилари халқ Польшаси кучли социалистик давлат бўлишидан астойдил манфаатдордирлар. Ўртоқ Ярузельский, биз ПХРда социализм ғалабаларини ҳимоя қилиш ва мустаҳкамлашга қаратилган фаолиятингизни юксак қадрлаймиз.

Польша учун қийин бўлган кунларда Сиз коммунистларнинг, барча чинакам поляк ватанпарварларининг мамлакатдаги вазиятни нормаллаштириш, уни тезроқ кризисдан халос этиш йўлидаги курашига бошчилик қилдингиз. Шу туфайли антисоциалистик кучлар ва уларнинг империалист ҳомийларининг макрли режаларини барбод этишга, миллий ҳалокатнинг олдини олишга муваффақ бўлинди. Поляк халқи ПБИП раҳбарлигида мамлакатнинг социализм йўлидан шитоб билан ҳаракат қилиб боришини таъминлай олишига аминмиз.

Ўртоқ Ярузельский, Сизни мукофот билан чин қалбдан муборакбод этаман. Сизга сиҳат-саломатлик, бахт-саодат, поляк халқи фаровонлиги йўлида, поляклар диёрида социализмни, Совет Иттифоқи билан Польша Халқ Республикаси ўртасида дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш манфаатлари йўлидаги улкан ишларингизда муваффақиятлар тилайман.

* * *

Ўртоқ В. Ярузельский жавоб нутқи сўзлади.

Ўртоқ В. ЯРУЗЕЛЬСКИЙ нутқи

Муҳтарам ўртоқ Константин Устинович Черненко!

Совет Иттифоқидаги азиз ўртоқлар ва дўстлар!

Мени Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети Президиуми Ленин ордени билан мукофотлаганлиги учун сидқидилдан ташаккур изҳор этаман.

Ўртоқ КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси, бугун менинг шаънимга айтган эзгу, дўстона сўзларингиз учун сизга миннатдорчилик билдираман.

Шу юксак мукофотни миннатдорчилик билан астойдил тўлқинланиб қабул қилаётганлигим инсоний нуқтаи назардан мутлақо тушунарлидир. Мен ўз халқимнинг фарзанди сифатида, коммунист сифатида аввало бу юксак мукофотни Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, Совет давлати раҳбарларининг Польша Бирлашган ишчи партиясига, социалистик Польша давлатига нисбатан интернационалистик муносабатининг ва айни вақтда ҳурмат-эҳтиромининг ифодаси, деб биламан. Бу мукофот совет халқининг халқимизга нисбатан қардошлик туйғулари ва ҳурматидан ҳам далолат беради.

Ватанпарварлик ва интернационализм — оға-инилардир. Бизнинг социалистик оиламизда бир томондан ўз Ватани олдидаги бурчни ҳис этиш билан, иккинчи томондан бутун жаҳон миқёсида меҳнаткашлар оммасининг тарихий, синфий манфаатлари ўртасида зиддиятлар йўқ. Ҳамдўстлигимиз манфаатларининг ўтмиши турлича, улар тарихининг йўли ҳар хил бўлган, аммо бизнинг келажагимиз муштарак ва мақсадимиз ягонадир, у ҳам бўлса меҳнаткаш инсон манфаатлари, халқ бахт-саодати, социализмдир.

Бугун менга топширилган орден революцион назария ва практика даҳоси, барча мамлакатлар ва жамики авлодларга мансуб коммунистларнинг устози — Владимир Ильич Ленин номи билан аталган. Асримизнинг ҳар бир куни Ленин таълимотининг ҳаётийлигини ва универсал аҳамиятга эга эканлигини тасдиқлаб турибди.

Тўсиқларни ёки йўл қўйилган хатоларнинг оқибатларини қандай қилиб бартараф этиш тўғрисидаги йўл-йўриқларни Лениндан излаб топаётган кишилар амалда меҳнаткашлар манфаатларига, социлизм ишига муваффақиятли равишда хизмат қилмоқдалар ҳам. Лениннинг йўлчи юлдузлари — ғояларимиз ғалабасининг ишончли гаровидир.

Азиз ўртоқлар!

Жаҳон узра қора булутлар қуюқлашмоқда. Тинчлик хавф остида турибди.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи, шунингдек, бутун социалистик ҳамдўстлик ташқи сиёсатига ва уларнинг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлашга ленинча тинчлик концепцияси асос қилиб олинган. Американинг, империалистларнинг мухолифлик доктринаси дунёни уруш ёқасига келтириб қўяётган, халқ Польшаси алоҳида хуружлар объекти бўлиб қолган бугунги кунда халқимиз ва давлатимизнинг хавфсизлиги, келажаги, унинг одилона чегаралари бузилмаслиги улуғ Совет давлати билан қалин ва мустаҳкам иттифоқда ва ҳамкорликда таъминланишини англаш биз учун ниҳоятда муҳим аҳамият касб этмоқда.

Революцион ўзгаришлар натижасида янги типдаги халқаро муносабатлар таркиб топдики, бунда ҳамдўстлигимизнинг муштарак мақсадлари миллий муддаолар ва орзу-умидлар билан чамбарчас боғлангандир. Бизни синфий иттифоқ, яъни ўз табиатига кўра бузилмас иттифоқ жипслаштириб турибди. Шу иттифоқни ҳимоя қилиш — айни вақтда халқ Польшасини ҳам, Совет Иттифоқини ҳам ҳимоя қилиш демакдир. Ҳамдўстлигимизнинг қудрати ва жипслигини мустаҳкамлаш — тинчлик, умумий хавфсизлик, социализм манфаатлари йўлида ҳаракат қилиш демакдир.

Биз учун ниҳоятда қийин бўлган бир пайтда Польшага нисбатан дўстона интернационалистик муносабатда бўлинганлиги учун Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети ва Польша Халқ Республикаси олий ҳокимият органлари номидан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Совет давлати раҳбарларига, азиз Константин Устинович, шахсан Сизга чин қалбдан миннатдорчилик изҳор этаман. Биз Польшага берилган ёрдамни, шунингдек партиямизнинг куч-ғайратлари, унинг сиёсати тушунилаётганлигини, унга билдирилаётган ишончни ҳам юксак қадрлаймиз.

Бугун менга топширилган орден бу ишончни яна бир карра тасдиқлаб турибди.

Фахрли мукофотни қабул қилиб олар эканман, ленинча идеалларни рўёбга чиқариш учун кучимни аямайман, деб ишонтириб айтаман. Мен буни аввало халқ Польшасини мустаҳкамлаш, халқларимизнинг дўстлигини чуқурлаштириш, тинчлик ва социализм улуғ ишига хизмат қилиш, деб биламан.

* * *

Коммунистик партия ва Совет давлатининг раҳбарлари, полшалик ўртоқлар ўртоқ В. Ярузельскийни Совет Иттифоқининг олий мукофоти топширилганлиги билан сидқидилдан муборакбод этдилар. Улар В. Ярузельскийнинг иккала партия ўртасидаги қардошлик алоқаларини янада ривожлантириш, совет ва поляк халқларининг дўстлиги ҳамда ҳамкорлигини мустаҳкамлаш манфаатлари, Европада ва бутун дунёда тинчлик манфаатлари йўлидаги кўп қиррали партия ва давлат фаолиятида унга янгидан янги муваффақиятлар тиладилар.

(ТАСС).

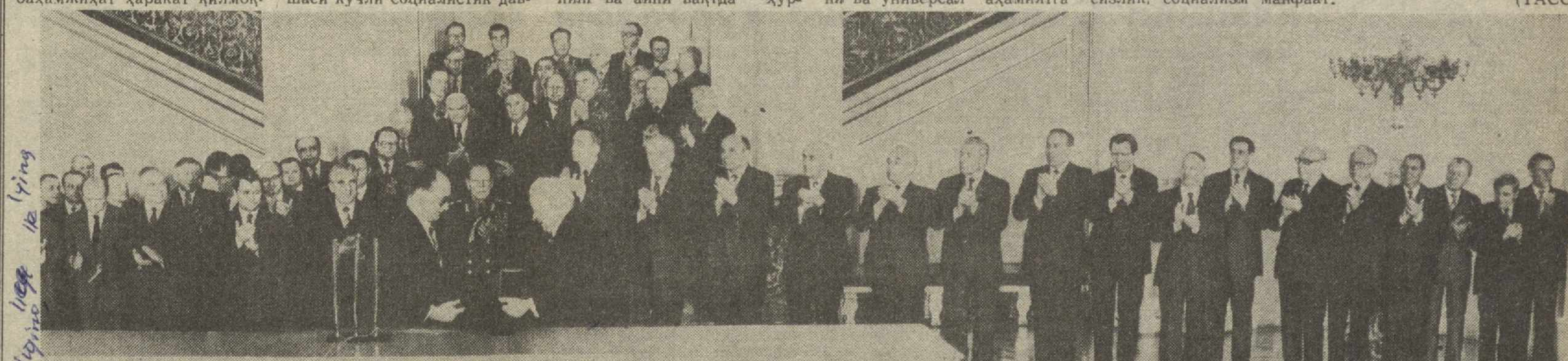

Мукофотни топшириш пайти. М. Харлампиев фотоси.

Совет-Польша қўшма ҳужжатлари имзоланди

4 май куни Катта Кремль саройида «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Польша Халқ Республикаси ўртасида 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорликни ривожлантириш узоқ муддатли программаси» имзоланди.

Ҳужжатни:

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи номидан — КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. У. Черненко;

Польша Халқ Республикаси учун — ПБИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари, ПХР Министрлар Советининг Раиси В. Ярузельский имзоладилар.

Ҳужжатни имзолашда:

Совет томонидан — Г. А. Алиев, В. И. Воротников, М. С. Горбачев, В. В. Гришин, А. А. Громико, Г. В. Романов, М. С. Соломенцев, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, Б. Н. Пономарев, В. М. Чебриков, М. В. Зимянин, И. В. Капитонов, К. В. Русаков, Н. И. Рижков ўртоқлар, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари, СССР министрлари, бошқа расмий кишилар;

Польша томонидан — Ю. Чирек, З. Месснер ўртоқлар, В. Ярузельскийнинг сафарида ҳамроҳлик қилаётган бошқа партия ва давлат арбоблари ҳозир бўлдилар.

(ТАСС).

ДЎСТОНА ВАЗИЯТДА

КПСС Марказий Комитети билан СССР ҳукумати 4 май куни Катта Кремль саройида ПБИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари, ПХР Министрлар Советининг Раиси В. Ярузельский шарафига зиёфат берди.

В. Ярузельскийнинг сафарида унга ҳамкорлик қилаётган Польшанинг партия ва давлат арбоблари у билан бирга эдилар.

Совет томонидан зиёфатда К. У. Черненко, Г. А. Алиев, В. И. Воротников, М. С. Горбачев, В. В. Гришин, А. А. Громико, Г. В. Романов, М. С. Соломенцев, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, Б. Н. Пономарев, В. М. Чебриков, М. В. Зимянин, И. В. Капитонов, К. В. Русаков, Н. И. Рижков ўртоқлар СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари, СССР министрлари, бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. У. Черненко зиёфатда нутқ сўзлади.

Ўртоқ К. У. ЧЕРНЕНКО нутқи

Ҳурматли ўртоқ Ярузельский!

Ҳурматли ўртоқлар, дўстлар!

Аввало амалий визит билан мамлакатимизга келган Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Польша Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Войцех Ярузельскийни, Польша раҳбар доираларининг бошқа аъзоларини яна бир бор сидқидилдан табриклашга ижозат бергайсиз.

Шуни комил ишонч билан айтиш мумкинки, сиёсий мазмунига кўра жуда бой бўлган шу визит Совет-Польша муносабатларини янада ривожлантиришга, қардош партияларимиз билан халқларимиз ўртасидаги ҳамкорлик ва дўстликни мустаҳкамлашга самарали таъсир ўтказади.

Биз ҳозиргина тугаган суҳбатлар чоғида Совет-Польша алоқаларининг амалда барча соҳалардаги — сиёсат, экономика, маданият, идеология соҳасидаги, халқаро ишлардаги аҳволни муфассал муҳокама қилдик. Қисқача қилиб айтганда, бизнинг умумий баҳомиз бундай: Совет-Польша ҳамкорлиги муваффақиятли ривожланмоқда, лекин бу ҳамкорликни ҳар иккала мамлакат манфаатлари, социализм ва тинчлик иши манфаатлари йўлида янада кенгайтириш учун ҳали катта имкониятлар мавжуд.

Биз «СССР билан ПХР ўртасида 2000-йилгача даврга мўлжалланган иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорликни ривожлантириш узоқ муддатли программаси»ни имзолаганлигимиз буни яққол тасдиқлаб турибди. Гарчи халқ хўжалик алоқаларини ривожлантириш шу программанинг асосий

(Давоми иккинчи бетда).

ДЎСТОНА ВАЗИЯТДА

(Боши биринчи бетда).

мазмуни бўлсада, бу, шубҳасиз катта сиёсий аҳамиятга эга бўлган ҳужжатдир. Унда баён этилган ғояларни рўёбга чиқариш мамлакатларимизда вужудга келтирилган ишлаб чиқариш потенциали ва маънавий потенциалдан самаралироқ ҳамда ўзаро манфаатли асосда фойдаланиш, биргаликда янги тараққиёт марралари сари ҳаракат қилиб бориш, социализмнинг бунёдкорлик имкониятларини чуқурроқ очиб беради.

Социалистик мамлакатлар куч-ғайратларини фан-техника тараққиётининг бош йўналишларида бирлаштириш — замон амридир. Кўпгина вазифаларни ҳал этиш калити: ижтимоий меҳнат унумдорлигини ошириш (бусиз меҳнаткашлар фаровонлигини барқарор ўстиришни таъминлаш мумкин эмас) калити ҳам, мавжуд ресурслардан янада оқилона, тежаб-тергаб фойдаланиш калити ҳам ва муҳими шуки, империализмнинг савдо-иқтисодий воситалардан қўпорувчиликдан иборат сиёсий мақсадларда фойдаланиш йўлидаги уринишларидан пухта ҳимоя қилиш калити ҳам мана шунда.

Шуни айтиш кераккки, халқаро реакция ва Польша ичкарисидаги социализм душманлари мамлакатдаги иқтисодий ва сиёсий вазиятни барқарор этиш жараёнига халақит беришга зўр бериб уринмоқдалар. Вашингтондагилар иқтисодий бойкот қилиш, халқ ҳокимиятига қарши қўпорувчилик ҳаракатларини уюштириш билан социалистик Польшани заифлаштириш умидидан ҳамон воз кечганлари йўқ. Аммо биз ҳеч шубҳа қилмаймизки, мамлакат ишчилар синфи, меҳнаткашлари Польша Бирлашган ишчи партияси раҳбарлигида кризис оқибатларини бартараф этиб, ўз ватанини барқарор социалистик ривожланиш йўлига чиқариб оладилар. Шу мақсадлар учун курашда поляк коммунистлари, қардош поляк халқи шу пайтгача бўлгани каби КПССнинг, совет халқининг мадади ва бирдамлигига таяна олади.

Бу йил халқ Польшаси ва бошқа баъзи социализм мамлакатлари янги жамият қурилишига ўтиш билан боғлиқ юбилей саналарини нишонлайдилар. Социализмни, социалистик ҳамдўстликни қарор топтириш ҳамда ривожлантиришда катта ва шонли йўл босиб ўтилди. Тарихий аҳамиятга эга бўлган жуда катта тажриба тўпланди. Бу тажриба илҳомбахш намуналардан ҳам, ибратли сабоқлардан ҳам иборатдир.

Шу тажрибадан чиқариладиган энг муҳим хулоса шубҳасиз социализм мамлакатларини жипслаштириш зарурлиги тўғрисидаги хулосадир. Бирлик ва жипслик бизга бунёдкорликнинг турли соҳаларида тобора янгидан янги муваффақиятларга эришишда ёрдам бермоқда. Бирлик ва жипслик қийин дақиқаларда бардош бериб, синфий душманнинг ҳужумларини даф этишимизга ёрдам бермоқда. Мамлакатларимиз хавфсизлиги, халқларимизнинг тинч меҳнати, ядро урушининг олдини олиш ғоят кўп даражада социализм мамлакатларининг бирлиги ва жипслигига боғлиқ.

Бугунги кунда АҚШда ҳукмронлик қилаётган кимсалар ташқи ишларни кучни пеш қилиш позициясида туриб юритиш ниятида эканликларини билдирмоқдалар. Таъкидлаб ўтаман: АҚШ билан унинг энг яқин иттифоқчилари тенглик ва баббаравар хавфсизлик негизида эмас, балки улар ўз ҳукмини ўтказа олган, бошқаларнинг ҳаммаси эса фақат уларга бўйсунган позицияда туриб иш олиб бориш ниятидадирлар.

Қуролланиш пойгасининг, аввало ядро қуролини яратиш ва жойлаштиришнинг илгари мисли кўрилмаган кўламдаги программалари ҳарбий устунликка эришишга, ўз тартибларини бошқа халқларга тиқиштиришга қаратилган ана шу жаҳонгирлик йўлига хизмат қилмоқда.

Вашингтон билан унинг орқасидан сўзсиз эргашиб бораётган НАТОдаги кимсалар Ғарбий Европада Американинг Совет Иттифоқига ва бошқа социалистик мамлакатларга мўлжал олдирилган ракеталарини жойлаштиришга киришиб, ядро қуролларини чеклаш ва қисқартириш жараёнини қасддан барбод этдилар, Европада стратегик қурол-яроғларга, шунингдек ядро қуролларига доир музокараларни чиппакка чиқардилар.

Хўш, космосни ҳарбийлаштиришдан иборат кенг кўламдаги программалар дунёда устун бўлишдан иборат худди шу мақсадларга бўйсундирилмаганми, ахир? Эндиликда Вашингтондагилар деярли ҳар куни, дағдаға билан, шу масала хусусида Совет Иттифоқи билан ҳатто музокаралар бошлашдан ҳам бош тортган ҳолда, ана шу программалар тўғрисида гапирмоқдалар.

АҚШ химиявий қурол — инсонларни қиришнинг мана шу ваҳшиёна воситасини ишлаб чиқариш, янгилаш ва тўплаш суръатларини жадаллаштирмоқда. АҚШ ўзининг ҳақиқий позициясини ниқоблаш учун қуролсизланишга бағишланган Женева конференциясида найранглар ишлатди. Химиявий қуролни тақиқлаш юзасидан АҚШнинг «янги» деб аталмиш таклифи хусусидаги гап-сўзларнинг қобиғини олиб ташлайдиган бўлсак, у ҳолда контроллик қилиш баҳонаси остида АҚШнинг разведка ишларини ошкора олиб боришга интилиши мутлақо равшан кўриниб қолади. Американинг тутган позициясида шу масалага доир бирон-бир ижобий силжишни топиб бўлмайди.

Хоҳ ядро қуроллари бўлсин, ёки оддий деб аталаётган қурол-яроғлар бўлсин, қуролланиш пойгасининг бошқа кўпгина йўналишларида ҳам АҚШнинг ҳарбий кучни кўпайтиришга қаратилган худди шундай йўли яққол кўриниб турибди, деб айтиш учун ҳамма асослар бор.

Оддий қурол-яроғларни кўпайтиришга қаратилган йўлини хас-пўшлаш учун яна ўша ҳар хил шовқинсуронли усуллардан фойдаланилмоқда. Ғарбнинг Марказий Европада қурол-яроғлар ва қуролли кучларни чеклашга доир Вена музокараларида киритган кейинги таклифлари шу музокараларни аллақачон боши берк кўчага олиб кирган аввалги позициянинг янгича кўринишидир, холос.

Кейинги вақтларда, асосан Ғарбий Европада Американинг янги ракеталари жойлаштирила бошлангандан кейин Вашингтондан, Ғарбдаги бошқа баъзи пойтахтлардан мулоқотга, музокараларга даъватлар эшитилмоқда. Аммо, афсуски, бундай даъватлардан кейин ҳеч қандай конкрет қадамлар қўйилмаяпти. Бунда ниҳоят реализм ва соғлом фикр ўзига йўл очиб бормоқда, деб ўйлаши мумкин бўлган кишилар қаттиқ алданган бўлур эдилар, афтидан, ана шу даъватларнинг авторлари ҳам шунга эришиш учун ҳаракат қилаётган бўлсалар керак.

Муҳокама учун олға сурилаётган таклифлар бошқа томон учун аввал бошданоқ номақбул бўлган қоидалар ва шартлар билан шу қадар қалаштириб ташланганки, бу ҳол ана шу таклифлар жиддий, амалий музокаралар учун мўлжалланмаганлигини тасдиқлайди, холос.

Совет Иттифоқи мулоқотга тайёрдир. Аммо биз реал мазмун билан тўлдирилган мулоқат тарафдоримиз. Америка томони бунда вужудга келтирган тўсиқларни бартараф этиб, аввалги ҳолатни тиклаган тақдирда ядро қуролларига доир музокараларни яна бошлаш имконияти яратилиши мумкин.

Халқаро вазиятни қатъиян соғломлаштириш учун реал имкониятлар борлигига илгаридек ҳозир ҳам бизнинг ишончимиз комил. Совет Иттифоқи бошқа социалистик мамлакатлар билан биргаликда олға сурган кенг таклифлар комплекси бунинг учун зарур негиздир. Бу таклифлар инсониятни ядро уруши хавфидан халос этиш қуролланиш пойгасига, аввало, ядровий қуролланиш пойгасига чек қўйиш, қуролсизланишга ўтиш имконини берадиган ўзаро мақбул шартномаларга эришиш имкониятини яратади. Бу таклифлар маълум бўлиб, улар ўз кучини сақлаб қолмоқда.

Яқин кунлар ичида Стокгольм конференцияси ўз ишини яна бошлайди. Бу муҳим анжуман давлатлар ўртасидаги муносабатларда ишонч муҳитини тиклашга, Европада хавфсизликни мустаҳкамлашга бевосита кўмаклашиши лозим. Совет Иттифоқи конференция Европада ҳарбий қаршима-қаршилик хавфини камайтиришга олиб борадиган тадбирлар билан амалий равишда шуғулланиши тарафдоридир. Биринчи навбатда Варшава Шартномаси мамлакатларининг ҳақиқатан ҳам катта олисни кўзловчи, маълум таклифларини ишчанлик, манфаатдорлик билан муҳокама қилиниши ишларнинг шундай боришига кўмаклашган бўлур эди.

Европада хавфсизлик проблемаси муносабати билан Вашингтон коммунизмга қарши «салб юриши»га даъват этиб рағбатлантираётган ҳамма турдаги реваншчилар бош кўтараётганликларига эътиборни жалб қилиб ўтиш зарур.

Шундай бир шароитда социалистик давлатлар ўз хавфсизлигини таъминлаш учун тегишли чоралар кўрмасликлари мумкин эмаслиги тушунарлидир. Шуни рўй-рост айтмоқчиманки, иттифоқчиларимизнинг мустақиллигига тажовуз этишга журъат қиладиганларнинг ҳаммасига энг қатъий зарба беришга тайёрмиз.

Коммунистик партия Марказий Комитети билан Совет ҳукумати ўзининг ташқи сиёсий фаолиятида ҳамиша тинчлик тўғрисидаги ғамхўрликка, социализмнинг юксак принципларига амал қилиб келмоқдалар. Биз бундан буён ҳам шу йўлга амал қилаверамиз.

Социализм қураётган қардош поляк халқининг омон-эсонлиги ва бузилмас Совет — Польша дўстлиги учун!

Бутун дунёда тинчлик учун!

Ўртоқ Ярузельскийнинг соғлиғи учун, шу ерда ҳозир бўлган барча поляк дўстларимиз учун! Қадаҳ кўтаришни таклиф этаман.

* * *

В. Ярузельский жавоб нутқи сўзлади.

Ўртоқ В. ЯРУЗЕЛЬСКИЙ нутқи

Муҳтарам ўртоқ Константин Устинович Черненко!

Совет Иттифоқидаги азиз ўртоқлар ва дўстлар!

Биз Советлар мамлакатида, шонли пойтахтингиз — Москвада қардошларча кутиб олинганлигимиз учун сидқидилдан миннатдорчилик билдираман.

Бугунги музокаралар самимий, дўстона ва ғоят самарали бўлди. Музокаралар муҳокама этилган барча масалалар юзасидан мақсадларнинг бирлиги ва фикрларнинг муштараклигини тасдиқлади. Буни биз партияларимизни, давлатларимиз ва халқларимизни бирлаштириб турган интернационалистик алоқаларнинг навбатдаги далили деб биламиз.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи инсоният тараққиётида бутун бир даврга тенг роль ўйнамоқда. У бутун планетада тинчлик, тараққиёт ва социал озодлик кучларининг таянчи ҳамда ишончидир. Қардош совет халқи Ленин партияси раҳбарлигида ривожланган социалистик жамиятни такомиллаштиришда ғоят катта муваффақиятларга эришди. Биз совет коммунистларини, Советлар мамлакатининг барча меҳнаткашларини буюк маънавий ва моддий ютуқлар билан табриклаймиз. Бу ютуқлар бутун ҳамдўстлигимиз учун катта аҳамиятга эгадир.

Ҳурматли ўртоқлар!

Халқ Польшасининг қирқ йиллиги — дўстлигимизнинг ҳам тарихидир. Рус ва поляк революционерларининг биргаликдаги жанглари, 1905 йилги революция, Улуғ Октябрь мана шу дўстликнинг илдизларидир. Лекин бу дўстлик иккинчи жаҳон уруши жангларининг алангасида чинакам синовдан ўтди. Совет Иттифоқи фашизмни тор-мор этишга ҳал қилувчи ҳисса қўшди. Қизил Армиянинг қаҳрамонона жасорати Европани қирғинликдан омон сақлаб қолиб, Польшани озод қилди.

Поляк халқи ҳам ватанида ва барча фронтларда инсон зотига душман гитлерчи агрессорларга қарши мардона жанг қилди. Советлар тупроғида бунёдга келган Польша Халқ қўшини ўз тарихининг шонли, жанговар саҳифасини тўлдирди.

Биргаликда тўкилган қон дўстлигимиз тўғрисидаги шартномани мустаҳкамлаган мангу муҳрдир.

Ўтмиш халқларимиз ўртасига неча марталаб заҳарли уруғини сочган эди. Биз бебаҳо бойлигимиз — ҳақиқий дўстликка эришгунга қадар неча асрлар ва йиллар, можаролар, жанжаллар ва инсонларнинг жабру жафолари бошдан кечирилди. Зеро, Ленин ғоялари, пролетар интернационализми, фронт қуролдош қардошлиги ҳамда бизнинг тинчлик ва социализмга бўлган иштиёқимиз ғалаба қозонди. Мана шуларнинг ҳаммаси халқ Польшаси билан Советлар мамлакати иттифоқининг табиий пойдеворини яратди. Марксчи-ленинчи партияларимизнинг ғоявий бирлиги шу иттифоқни мустаҳкамлаб, унга тўғри йўналишни кўрсатмоқда.

Бу иттифоқни тарих тасдиқлади. У Польшанинг одилона чегаралари доирасида унинг суверенитети ва территориал бутунлиги гарантиясидир. Бу иттифоқ совет хавфсизлигининг омили ҳамдир.

Фашист босқинчилари темир нағалли этикларининг овози аввалига биз, поляклар йўлларида эшитила бошлади. Лекин шундан сўнг дарҳол бу овоз Белоруссия ва Украина далаларида, рус тупроғида ҳам эшитила бошлади. Ҳозирда ҳам империализмнинг социалистик Польшага қаратилган зарбалари совет иттифоқчимизга қарши, бутун ҳамдўстлигимизга қарши ҳам қаратилмоқда.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши доирасида интеграцияни чуқурлаштириш, Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатларнинг мудофаа иттифоқини мустаҳкамлаш — барча қардош мамлакатларни ривожлантиришнинг ишончли шартлари, булар коллектив хавфсизлигининг ва тинч муваффақиятли келажагининг гаровидир.

Ҳурматли ўртоқлар!

Халқ Польшасининг қирқ йиллиги тугаб бормоқда. Бу йиллар революцион ўзгартишлар, мамлакатни тиклаш ва янгилаш улуғвор эпопеяси, поляк меҳнаткашларининг фидокорона ва ватанпарварлик ташаббуси йиллари бўлди.

Халқимиз Польша Бирлашган ишчи партияси раҳбарлигида ғоят катта муваффақиятларга эришди. Хатолар ҳам, аламли, нотўғри тажриба ҳам бошдан кечирилди. Лекин социалистик Польша давлати контрреволюциянинг вайронгарчилик келтирувчи тўлқинига ўз кучлари билан барҳам бериш учун ўзида етарли жасорат топиб, узоқни кўра билди.

Партия, унинг марксча-ленинча асослари, унинг раҳбарлик роли мустаҳкамланмоқда. Социализм қурилишидаги етакчи куч бўлган ишчилар синфининг аҳамияти ошмоқда. Биз давлатни мустаҳкамлашда социалистик демократияни ривожлантиришда аҳиллик ва кураш сиёсатини амалга оширишда талайгина силжишга эришдик.

Польша Бирлашган ишчи партиясининг IX съезди белгилаб берган ва Умумпольша партия конференциясида батамом тасдиқланган программавий йўлдан асло чекинилмайди.

Биз Ленин йўлига амал қилаверамиз. Универсал бўлиб ўзини оқлаётган таълимотга содиқ бўлиб қолмоқдамиз. Бизнинг партиямиз ишчилар синфининг ғайрат- шижоати ва омилкорлигига, халқнинг синалган ватанпарварлиги ва ижодий кучларига умид боғламоқда. Польшада социализм ютуқлари шубҳасиз ва рад этиб бўлмайдиган ютуқлардир. Зотан биз бу ютуқларни ҳимоя қиламиз, мустаҳкамлаймиз ва кўпайтираверамиз.

Бизга ҳали ҳам осон эмас. Империализмнинг Польшага тазйиқи давом этмоқда. Мислсиз пропаганда агрессияси сусаймаяпти. Бойкот қилиш, иқтисодий шантаж ва қўпол чеклашлар сиёсати сақланиб қолмоқда. Булар мамлакатимизга, халқимизга сезиларли, кўп миллиардли зиён етказди.

Аммо душманлар хато қилишди. Бизнинг олдимизга қўяётган шартлар мўлжалга тегмаяпти. Польшани социалистик ҳамдўстликдан ажратиб олиш режасини амалга оширишга ҳеч муваффақ бўла олмайди!

Биз учун оғир бўлган шу даврда пролетар интернационализми — ҳар бир халқнинг ўз ички проблемаларини марксизм-ленинизм универсал принципларига мувофиқ ва айни вақтда мазкур мамлакатнинг конкрет вазияти ҳамда шароитларига мувофиқ равишда ҳал этишдан иборат дахлсиз ҳуқуқи ва бурчи эканлигига яққол ишонч ҳосил қила олдик. Халқлар социалистик оиласининг бирон-бир аъзоси йиғилиб қолаётган қийинчиликларга дуч келган ҳолларда бирдам бўлиб берилаётган қардошларча ёрдамда ҳам пролетар интернационализми намоён бўлмоқда.

Совет Иттифоқи бизга бебаҳо ёрдам берди. Шундай ёрдамни ҳамон бериб келмоқда. Совет дўстларимизнинг тушуниши ва ишончи, моддий кўмаги ва сиёсий мадади далиллари хотирамизда ҳамиша сақланиб қолади.

Азиз дўстлар!

Саксонинчи йилларнинг бошларида жаҳон миқёсида синфий можаро жиддий кескинлашиб кетди. Империализм кескинликни юмшатиш сиёсатини хиёнаткорона рад этмоқда, стратегик мувозанат принципини бузмоқда, кучлар нисбатини ўз фойдасига ўзгартиришга эришиш учун ҳаракат қилмоқда.

Вашингтон маъмурияти, НАТО реакцион доиралари қуролланиш пойгасининг миқдор ва сифат жиҳатидан, янги, жуда хатарли босқичини тиқиштирмоқдалар. Совет Иттифоқига қарши қаратилган ракеталар — Польшага ҳам ажал хавфини солиб турган ракеталардир. Лодзь, Краков, Варшава Американинг Минск, Киев ва Москвага мўлжал олдирилган ракета базаларининг ярим йўлида жойлашган. Бу масалада биз ҳеч қандай хомҳаёлларга берилаётганимиз йўқ. Ана шу иғвогарлик қуроли жойлаштирилгунга қадар мавжуд бўлган аҳволга қайтиш борасида Совет Иттифоқи қилаётган талабни қўллаб- қувватлаймиз.

Ялта ва Постдамда имзоланган ҳамда Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашнинг Якунловчи актида яна бир бор тасдиқланган бўлинмас битимлар асосида қитъамизда таркиб топган территориал-сиёсий реалликларга нисбатан даъволар қилинмоқда.

Биз шунга қатъий аминмизки, империалистларнинг, шу жумладан Ғарбий Европа реваншчи ва милитарист кучларининг дўқ-пўписалари олдида якка-ёлғиз эмасмиз. Халқимизнинг биринчи, иккинчи ва учинчи рейхнинг экспансиясига қарши, Пруcс шовинистларига қарши узоқ давом этган кураши яхши маълум. Европада урушдан кейинги тартиб негизлари яратила бошлаган иккинчи жаҳон уруши охирларидаги унутилмас йиллардан буён Совет Иттифоқи бизнинг одилона, биргаликда курашиб эришилган чегараларимизни кўп марта қатъий равишда қўллаб- қувватлаб келди. У ҳозир ҳам ана шундай қўллаб- қувватлаб келмоқда.

Биз барча социалистик иттифоқчиларимиз ва дўстларимизнинг ана шу гарантиясини халқ Польшасининг олий манфаатларига асос қилиб олдик. Биз ана шу асосда бехатар келажагимиз истиқболини бунёд этмоқдамиз.

Ҳозирги вақтда социалистик давлатларнинг халқаро майдондаги қалин баҳамжиҳат ҳаракати алоҳида аҳамият касб этмоқда. Социалистик давлатларнинг халқлар тинчлиги ва хавфсизлигини мустаҳкамлашга қаратилган принципиал, изчил сиёсати кенг маълум бўлиб, бутун дунёда қадрланмоқда.

Биз ўзимизнинг бирлигимиз билан ва биргаликдаги ҳаракатларимизда мустаҳкам бирдамлигимиз билан кучлимиз. Қурол-яроғларни чеклаш ҳамда қуролсизланишга доир ташаббусларимиз ва таклифларимиз ўз кучида қолмоқда. Уларнинг амалга оширилиши уруш хавфининг олдини олишга, халқларнинг бехатар яшашига кўмаклашган бўлур эди. Совет Иттифоқининг яқинда ўртоқ Константин Устинович Черненко киритган тинчликсевар таклифлари шу мақсадга хизмат қилади. Биз ана шу таклифларни тўла-тўкис ва батамом қўллаб- қувватлаймиз.

Муҳтарам Константин Устинович!

Совет Иттифоқидаги азиз дўстлар!

Улуғ социалистик давлат билан ҳар томонлама қалин ҳамкорлик Польша учун стратегик аҳамиятга эга. Барча совет коммунистларини, қардош мамлакатингизнинг барча гражданларини ишонтириб айтмоқчиманки, Польша Халқ Республикаси ҳозирги вақтда қийинчиликларни бошдан кечириб, ғовларга дуч келаётганига қарамай, бизнинг ишончли дўстимиз — Советлар мамлакати билан тарихий иттифоқни барча соҳаларда кенгайтириш, чуқурлаштириш ва мустаҳкамлаш учун бутун кучини сарфлайди.

Бугун имзоланган иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорликни ривожлантириш программаси 2000-йилгача бўлган даврга мўлжалланган. Бу — ўзаро алоқаларимиз мустаҳкамлигининг ва айни вақтда улар узоқ муддатли қулай истиқболга эга эканлигининг ёрқин далилидир.

Биз мавжуд бой тажрибадан фойдаланиб бевосита алоқаларнинг ҳар қандай формаларини ривожлантираверамиз. Айниқса, партиялараро ҳамкорликни кенгайтиришни, областлар, шаҳарлар ва меҳнат корхоналарининг, шунингдек касаба союзлари, ёшлар, фан ва маданият ижодкор ходимларининг дўстона алоқаларини мустаҳкамлашни истаймиз. Кейинги вақтларда Совет Иттифоқида ажойиб тарзда уюштирилган ва ниҳоятда самимий кутиб олинган «Польша маданияти кунлари»да бу нарса яна бир карра салмоқли ифодасини топди.

Азиз дўстлар!

Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети ва Польша Халқ Республикаси ҳукумати номидан улуғ совет халқини, Советлар мамлакати пойтахти — қаҳрамон шаҳар Москва меҳнаткашларини, ишчилар синфини, ёшларини, бутун аҳолисини сидқидилдан табриклайман.

Уруш ветеранларини, халқ Польшасининг синалган дўстларини, фашистлар зулмидан озод қилиш учун биргаликда олиб борилган жангларнинг қаҳрамонларини табриклайман.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва унинг ленинчи Марказий Комитети учун, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг олий ҳокимият органлари учун!

Польша Бирлашган ишчи партияси билан Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг ғоявий бирлиги учун!

Иттифоқ, абадий қардошлик ва бузилмас поляк-совет дўстлиги учун!

Азиз Константин Устинович, Сизнинг соғлиғингиз учун!

Ҳозир бўлган барча совет ўртоқларимиз ва дўстларимизнинг соғлиги учун! Қадаҳ кўтаришингизни таклиф этаман.

Яшасин дўстлик, яшасин тинчлик ва социализм!

* * *

К. У. Черненко билан В. Ярузельский ўртоқларнинг нутқлари зўр эътибор бериб тингланди ва давомли қарсаклар билан кутиб олинди.

Зиёфат самимий, дўстона вазиятда ўтди.

(ТАСС).

ТИНЧЛИК МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДАГИ ДЎСТЛИК ВА ҲАМКОРЛИК

Рязанда Совет-Польша қуролдош қардошлигининг ёдгорлиги очилди

РЯЗАНЬ, 5 май. (ТАСС махсус мухбирлари). Улуғ Ғалаба байрами арафасида бу ерда Совет — Польша қуролдош қардошлиги ёдгорлигини тантанали суратда очиш маросими бўлди. Т. Костюшко номли биринчи поляк пиёда аскарлар дивизиясининг жанговар йўли қирқ йилдан кўпроқ муқаддам шу ердан, Ока дарёси соҳилларидан ўтган эди. Мана шу дивизия Польша қўшинига асос солиб, Совет Армиясининг қисмлари билан биргаликда урушнинг оловли йўллари бўйлаб Берлингача борди.

Бугун ПБИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари, ПХР Министрлар Советининг Раиси В. Ярузельский, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР мудофаа министри, Совет Иттифоқи Маршали Д. Ф. Устинов, ПХР партия ва давлат арбоблари, ишчилари, Совет ва Польша ҳарбий бошлиқлари, уруш ветеранлари ана шу шонли воқеада қатнашиш учун қадимий рус шаҳрига келдилар. Шаҳар ва область меҳнат коллективларининг, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг вакиллари ҳам шу ерда.

Монумент олдида оммавий митинг бўлиб ўтди. КПСС Рязань область комитетининг биринчи секретари Н. С. Приезжаев митингни оча туриб, даҳшатли уруш даврида Рязань Польша қўшини учун офицер кадрлар тайёрлаш маскани бўлганлигини қайд этиб ўтди. Совет кишилари, деб давом қилди у, поляк солдатлари билан қурол ва нонни баҳам кўрдилар, поляк қардошларга ўзларининг катта жанговар тажрибаси ва билимларини ўргатдилар. Рязанликлар поляк ватанпарварларига ҳар томонлама ёрдам беришни интернационал бурч деб ҳисобладилар. Ҳозир ҳам область меҳнаткашлари совет ва поляк халқлари ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлашга ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Сўнгра В. Ярузельский билан Д. Ф. Устинов ўртоқлар йиғилиш аҳлининг қизғин қарсаклари остида қизил лентани қирқадилар. Ёдгорлик устидан чойшаб туширилади. Йигирма метрдан баландроқ меъморий скульптура композицияси намоён бўлади.

ПХР ва СССР давлат гимнлари янграйди. Майдон узра артиллерия салюти садолари гумбирлайди.

Митингда сўзга чиққан Совет Қуролли кучларининг ветерани Польшани озод қилиш учун олиб борилган жанглар қатнашчиси В. В. Хоменко, Рязань станоксозлик заводи токарлари комплекс бригадасининг бошлиғи Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Н. П. Поляков, Рязань область комсомол комитетининг биринчи секретари И. М. Сергеев Европа халқлари қирқ йилдан буён урушларсиз яшаб келаётганликларини таъкидлаб ўтдилар. Совет кишилари КПССнинг, ўртоқ К. У. Черненко бошчилигидаги КПСС Марказий Комитетининг ички ҳамда ташқи сиёсатини якдиллик билан қўллаб-қувватламоқдалар ва маъқулламоқдалар.

Митинг қатнашчилари самимий кутиб олган ўртоқ Д. Ф. Устинов нутқ сўзлади.

Халқлар ва мамлакатлар ҳаётида шундай воқеалар ҳам борки, улар кишиларнинг хотирасида узоқ вақт сақланиб қолади ҳамда ҳозирги ва келгуси авлодлар учун гранитда, мармар ва металлда абадийлаштирилади, деди у. Рязань тупроғида Совет Иттифоқи ва Польша халқлари билан уларнинг армиялари ўртасида вужудга келган мустаҳкам жанговар дўстлик ана шундай воқеа бўлди.

Бугун биз совет-поляк бузилмас қуролдош қардошлигининг рамзи бўлмиш монументнинг очилиш маросимига йиғилдик.

Азиз поляк дўстлар, мана шу тўлқинлантирувчи дақиқаларда сизларга, Рязань шаҳри ҳамда Рязань области барча меҳнаткашларига оташин интернационалист, Совет — Польша дўстлиги учун букилмас курашчи — КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Константин Устинович Черненконинг қизғин саломи ва энг яхши истакларини зўр мамнуният билан топшираман.

Ёдгорликнинг очилиши халқларимизнинг гитлерчи босқинчиларга қарши биргаликда олиб борган кураши тўғрисидаги муқаддас хотиранинг ифодасигина бўлиб қолмай, шу билан бирга Совет Иттифоқи ҳамда Польша Халқ Республикаси ўртасида йил сайин ривожланиб бораётган дўстликнинг ёрқин далили ҳамдир.

Бугун бизнинг тантаналаримизда азиз меҳмонни — халқ Польшасининг атоқли партия ва давлат арбоби — Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Польша Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси армия генерали ўртоқ Войцех Ярузельскийни табриклаш биз учун қувончлидир.

Ўртоқ Войцех Ярузельский Улуғ Ватан уруши даврида шу ерда, Рязанда офицерлик унвонини олди, сўнгра эса уруш охиригача немис-фашист босқинчиларига қарши жангларда актив иштирок этди. У урушдан кейинги йилларда Польша қўшинида турли лавозимларни эгаллаб Польша қуролли кучларини янада ривожлантиришга, Польша диёрида социализм қурилишига, қардош социалистик мамлакатлар армиялари жанговар дўстлигини мустаҳкамлашга катта ҳисса қўшди. Ўртоқ Ярузельский совет халқи билан польша халқи, армияларимизнинг жангчилари орасида катта обрў-эътибор ва ҳурмат қозонган.

Биз бу ерга келган Польша Халқ Республикаси миллий мудофаа министри броня генерали Флориан Сивицкийни, Польша қўшинининг бошқа вакиллари ва ветеранларини ҳам самимий табриклаймиз.

Польшалик азиз дўстлар социализмни қуриш ва ҳимоя этишда, Совет-Польша жанговар дўстлигини, мамлакатларимиз ва халқларимиз ўртасидаги қардошлик муносабатларини мустаҳкамлашда сизларга сиҳат-саломатлик, янгидан янги муваффақиятлар тилашга рухсат бергайсиз!

Совет халқи қуролдош польшалик қардошлар билан, гитлерчиларга қарши коалициядаги мамлакатларнинг халқлари, қаршилик ҳаракати билан биргаликда фашистлар Германияси устидан қозонган ғалаба тинчлик ва тараққиёт сари йўл очиб берди. Социализм жаҳон системасига айланди. Польша халқи ҳам социалистик тараққиёт йўлини танлаб олди. Эндиликда қардош социалистик ҳамдўстликка кирувчи мамлакатлар дунёдаги давлатларнинг социал-иқтисодий тараққиёт жиҳатидан энг жўшқин группаси бўлиб қолди.

Польша Халқ Республикаси қардош социалистик мамлакатлар аҳил оиласида социализм йўлидан бормоқда. Тез орада у ўз юбилейини — Польша Тикланишининг қирқ йиллигини нишонлайди.

Польшалик азиз дўстларимизни Польша халқининг, бутун социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари халқларининг яқинлашиб келаётган катта байрами билан самимий қутлаймиз!

Совет Иттифоқи, Польша Халқ Республикаси, бошқа қардош социалистик мамлакатлар мудофаа иттифоқи — Варшава Шартномасини мустаҳкамлаш борасида биргалашиб чоралар кўрмоқдалар. Шу иттифоқнинг метин сафида Совет Қуролли Кучлари, урушнинг суронли йилларида вужудга келган Польша қўшини мамлакатларимиз халқларининг тинчлиги ва хавфсизлиги посбонлигида пухта турибдилар.

Бизнинг кучимиз ва енгилмаслигимиз халқларимиз ва армияларимиз бирлиги ва жипслигида, уларнинг марксизм-ленинизм, социалистик интернационализм ғояларига астойдил содиқлигида, шонли революцион жанговар ва меҳнат анъаналарига муттасил садоқатли бўлишдадир.

Д. Ф. Устинов совет халқи билан Польша халқи ҳамда улар армияларининг абадий ва бузилмас дўстлиги, социалистик мамлакатларнинг буюк ва метиндек бирлиги, бутун дунёда тинчлик шарафига хитоб сўзлари айтди.

* * *

Сўнгра йиғилиш аҳли самимий кутиб олган ўртоқ В. Ярузельский нутқ сўзлади.

Сизнинг шаҳрингиз ва бизнинг шаҳримиз бўлмиш Рязанга хурсандчилик, чуқур ҳаяжон билан келдик, деб айтишга ижозат бергайсиз, деди у. Мен ва бу ердаги польшалик қуролдош ўртоқларим учун шу тантанали маросимда қатнашиш, айниқса, ҳаяжонлантиради. Биз яна Рязанда, самимий ва бизга яқин кишилар орасидамиз, номи қардош халқларимиз тарихига абадий кирган диёрда турибмиз.

Совет Иттифоқидаги Польша қуролли кучлари биринчи корпусининг бу ердаги пиёда офицерлар билим юртида солдатлик илмини ўзлаштириб биринчи офицерлик унвонини олганимдан бери қирқ йилдан кўпроқ вақт ўтди. Мени бу ерга узоқ йўллар олиб келди. Бутун ўз авлодим сингари ҳаёт илмини қийин тажрибалардан ўргандим. Буюк халқингизни энг катта синов пайтида билиб олишимга тўғри келди. Ўша йиллар мени совет кишисининг ғоявий-маънавий фазилатларига, мамлакатингиз социалистик жамиятига чуқур ҳурмат билан қарашга ўргатди. Урушнинг очарчилик ва қаҳратон йилларида польшалик дарбадарларни самимият билан қуршаб олган кишилар шу оддий совет кишилари эди. Фашист снарядлари майиб-мажруҳ қилган инвалидлар, жангчиларнинг бева қолган хотинлари, етим қолган болаларининг кўз ёши, фронт ичкарисидаги оддий қаҳрамонларнинг фидокорликлари хотирамиздан ҳеч қачон ўчмайди.

Польша халқи иккинчи жаҳон урушининг биринчи кунидан охирги кунигача гитлерчи босқинчиларга қарши оғишмай жанг қилди: ватанда, Польшада партизанлар, қаршилик ҳаракатининг жангчилари, Варшава қўзғолончилари курашдилар, солдатлар Белоруссия диёрида ва Висла бўйларида, Болтиқ соҳиллари ва Одер бўйида, Қутб доираси ва Нормандияда, Атлантика сувлари ва Шимолий Африка қумликларида душманга қарши жанг қилдилар.

Аммо бу ердан, Совет диёридан Польшага энг қисқа, энг пухта йўл ўтарди. Шу ерда энг мустаҳкам жанговар қардошлик бунёдга келди ва умумий душман ўти остида пўлатдек чиниқди. Зотан солдатлар қардошлиги энг мустаҳкам қардошликдир. Совет Иттифоқида тузилган Польша ҳарбий қисмлари Польша Халқ қўшинининг, янги типдаги армиянинг негизи бўлди. Совет иттифоқчимизнинг ғоявий ва ташкилий, кадр ва моддий ёрдами туфайли бу армия салмоқли ҳарбий кучга айланди.

Адолат тантана қилди: поляк солдати ўз қардоши — Қизил армиячи билан ёнма-ён бориб, фашист ваҳшийлар уяси Берлинда ўз жанговар байроғини тикди. У иттифоқчиларингиз орасида ёлғиз ўзи Москвадаги тарихий Ғалаба парадида қатнашиш шарафига муяссар бўлди.

Социализм қарийб 40 йилдан бери тараққиёт йўлимизни белгилаб бермоқда. Биз халқ ҳокимияти даврида эришилган буюк ютуқлар билан фахрланамиз. Қийин пайтлар ҳам бўлди. Яхши қўшнимиз ва яқин дўстимиз бўлмиш сизларга бизнинг проблемаларимиз яхши маълум бўлса керак. Қийинчиликларни қадам-бақадам бартараф этиб бордик. Бундай қийинчиликлар бугунги кунда оз эмас. Совет Иттифоқининг ёрдами ва социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг мадади биз учун ниҳоятда қимматлидир.

Польша халқ қўшини ўзининг ватанпарварлик ва интернационал бурчини муносиб бажариб келганлиги ва бажараётганини биласиз. У Совет Армияси ва Варшава Шартномасида қатнашувчи бошқа давлатларнинг армиялари билан бирга энг қимматли неъмат — тинчлик посбонлигида турибди. Оғир синов йилларида социализм хатарда қолган пайтда у энг қийин синфий имтиҳондан шараф билан ўтди.

В. Ярузельский буюк енгилмас совет халқи, шонли Рязань диёри аҳолиси, халқларимиз бузилмас дўстлиги шарафига, марксчи-ленинчи партияларимизнинг ғоявий бирлиги, курашда бунёдга келган ва чиниққан Польша — Совет қуролдош қардошлиги, тинчлик ва социализм шарафига хитоб сўзлари айтди.

* * *

Нутқлар зўр эътибор билан тингланди ва давомли қарсаклар билан бир неча бор бўлиниб турди. Митинг тугади.

Икки мамлакат давлат гимнларининг садолари янграйди.

СССР Қуролли Кучлари уч тури — қуруқликдаги қўшинлар, Ҳарбий Ҳаво Кучлари ва Ҳарбий Денгиз Флотининг вакиллари шахдам қадам ташлаб тантанали марш билан ўтадилар.

Ёдгорлик пойига КПСС Марказий Комитети ва ПБИП Марказий Комитети номидан, СССР Мудофаа министрлиги ҳамда ПХР Миллий мудофаа министрлиги номидан, Совет ва Польша уруш ветеранлари номидан, КПСС Рязань область комитети ва область ижроия комитети, шаҳар ва область меҳнат коллективлари ва жамоат ташкилотлари номидан гулчамбарлар қўйилди.

* * *

Меҳмонлар уруш йилларида пиёда билим юрти жойлашган ҳаво десант қўшинлари тарихи музейини бориб кўрдилар.

* * *

КПСС Рязань область комитети ва область ижроия комитети В. Ярузельский шарафига нонушта зиёфат бердилар.

Зиёфатда Д. Ф. Устинов, Совет Иттифоқи ва польшалик бошқа ўртоқлар ҳозир бўлдилар.

Нонушта зиёфат самимий, сидқидиллик вазиятида ўтди.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

(Боши биринчи бетда).

июнь Пленумида одамларнинг маданий даражаси ошиши билан уларнинг онгига санъатнинг таъсири кучайиб боради, деб таъкидланди. Бу ижодий ходимлардан ўзларининг қўлидаги қудратли қурол халқ ишига, коммунизм ишига хизмат қилиши учун янада зўр масъулиятни талаб қилади.

Кўпмиллатли совет кинематографияси, дейилади қарорда, катта ижодий имкониятларга, ҳар қандай мураккаб вазифаларни ҳал этишга қодир бўлган истеъдодли кадрларга эга. Совет экрани атоқли усталарининг бадиий тажрибаси ғоят катта аҳамиятга моликдир. Энг яхши анъаналарга таяниш, уларни янги-янги ижодий муваффақиятлар билан бойитиш — кинематографиячиларнинг бурчи ва вазифасидир. Бизнинг кино бунёдкорлик ва изланиш руҳи билан суғорилган. Ўзининг ғоявий йўналиши жиҳатидан прогрессив инсонпарвар санъат сифатида ҳақли равишда жаҳон миқёсида эътироф этилмоқда.

Мамлакат киностудияларида яратилаётган кўпгина фильмлар замонавий проблемаларга бағишланган. Кино арбоблари ана шу проблемани бадиий жиҳатдан тушунишга муҳим ҳисса қўшмоқдалар. Айни вақтда замонавий характерларни, ахлоқий проблемаларни, ривожланган социализмни такомиллаштиришнинг кўп қиррали жараёнларини тўлароқ очиб берадиган асарларга ғоят эҳтиёж сезилмоқда.

Айрим сценарийчилар ва режиссёрлар социал жиҳатдан муҳим мавзуларга кам мурожаат қиляптилар. Ҳаётнинг муҳим проблемаларидан, совет кишиларини тўлқинлантираётган масалалардан узоқ бўлган зерикарли, заиф картиналар оз эмас. Баъзи кинофильмларда зўрма-зўраки конфликтлар, майда-чуйда келишмовчиликлар, зерикарли турмуш тасвири биринчи планга чиқариб қўйилади. Баъзида эскириб қолган ахлоқий нормалар ва турмуш урф-одатларини идеаллаштиришга интилиш кўзга ташланади, ичкиликбозликка қарши курашда кинодан суст фойдаланилмоқда. Бир қатор киноленталарда динамизм, томошабинга манзур ёрқинлик, ижобий қаҳрамоннинг мафтункорлиги етишмайди.

Кино ходимлари, дейилади қарорда Коммунистик партиянинг катта ва мураккаб вазифаларини, омманинг меҳнат ва социал активлигини оширишнинг, мамлакатни иқтисодий ва ижтимоий ривожлантиришнинг катта ва мураккаб вазифаларини ҳал этишда янада активроқ қатнашишлари, ишлаб чиқариш муносабатларида, партия, давлат ва хўжалик фаолиятида вужудга келаётган янгиликни аниқроқ кўра билишлари зарур.

Кино ва телепублицистика сезиларли муваффақиятларга эришган ҳолда ҳозирги замон империализмининг моҳиятини очиб берадиган, идеологик муҳолифни фош этишга кўмаклашадиган халқаро мавзудаги бадиий фильмлар ҳали етарли эмас. Фильмларимизнинг жаҳон экранига чиқариш имкониятларини кенгайтириш учун чет эл жамоатчилигининг совет фильмларига қизиқиши ўсиб бораётганлигидан тўлароқ фойдаланиш зарур.

СССР Кинематография давлат комитети, дейилади қарорда, кино ишлаб чиқаришни суст такомиллаштирмоқда. Бу биринчи навбатда фильмларни планлаштириш ва ишлаб чиқариш етарли даражада эмаслигида, сценарийлар ва картиналарни тайёрлаш, уларни ва редакцион аппарат фаолиятини танқидий таҳлил этиш ишларини ташкил қилишда ўз аксини топмоқда. Янги ташкилий ва ижодий ечимларни янада кенгроқ жорий этиш, ёш истеъдодларни кинога жалб қилиш, ёзувчилар, композиторлар, рассомлар, журналистларни фильмлар устида олиб бориладиган ишга бирлаштириш, ижодий коллективларни шакллантиришга янада жиддийроқ ёндашиш зарур.

Ғоявий-бадиий жиҳатдан актуал ва муҳим фильмларни яратишга давлат буюртмалари практикасига киритилган имкониятлардан ҳали етарли даражада фойдаланилмаяпти. Давлат буюртмалари системаси кино санъатининг у ёки бу асарига ижтимоий эҳтиёжни акс эттириш ана шу асарлар устида олиб бориладиган ишга қобилиятли санъаткорларни жалб этиш бунинг учун уларга яхшироқ шарт-шароит яратиб бериш ва унинг самарадорлигини анча оширишни таъминлаш имконини беради.

Кинематографиянинг техник жиҳатдан таъминланишини жиддий яхшилаш зарур. Кўпгина киностудияларнинг ишлаб чиқариш базаси асбоб-ускуналарни янгилашни ва реконструкциялашни, энг янги аппаратлар билан тўлдиришни талаб қилади.

Мамлакатимизда ишлаб чиқарилган кинопленкалар, суратга олиш камералари техника бошқа турларининг сифати қониқарли эмаслиги кино санъатининг бадиий имкониятларини чеклаб қўяди. Кинопленкалар ғоят етишмаётганлиги янги фильмларни кўплаб нусхада чиқаришни қисқартиради, эски нусхалардан фойдаланишга мажбур этади.

Баъзи етилган ташкилий-иқтисодий масалалар ҳал этилмаган, моддий рағбатлантиришнинг мавжуд системаси фильмлар қўйиш учун зарур мураккаб шароитлар яратилишини таъминламаяпти.

Кинотеатрлар қурилиши реал эҳтиёжлардан орқада қолмоқда. Олис регионлар, янги-янги саноат марказлари, катта шаҳарлардаги оммавий қурилиш районлари кинотеатрлар билан яхши таъминланмаган.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети кино санъатини янада ривожлантириш ва меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда унинг ролини ошириш мақсадида СССР Кинематография давлат комитети ва СССР Кинематографиячилар союзига партия XXVI съезди ҳамда КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари қарорларини бажариш юзасидан ишларни активлаштиришга, кино ходимлари куч-ғайратини коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичи талабларига жавоб берадиган, ривожланган социализмни такомиллаштиришга кўмаклашадиган, СССРнинг ленинча ташқи сиёсатини пропаганда қилиб, империализмнинг агрессив йўлини актив фош этадиган, ҳозирги халқаро майдондаги идеологик кураш хусусиятларини аниқроқ ҳисобга оладиган, совет халқи ва унинг Қуролли Кучлари ҳушёрлигини ошириб, ҳарбий-ватанпарварлик тарбиясига актив кўмаклашадиган асарлар яратишга кино ходимлари куч-ғайратини сафарбар этиш вазифасини юкладилар.

Кинофильмлар ишлаб чиқаришни перспектив ва тематик планлаштиришни яхшилаш, фильмлар жамиятнинг ғоявий-бадиий эҳтиёжларига, партиянинг тарбиявий ишлари асосий йўналишларига мос бўлишига эришиш вазифаси топширилди.

Қарорда СССР Кинематография давлат комитети, иттифоқдош республикалар кинематография давлат комитетлари, СССР Кинематографиячилар союзи, киностудияларнинг раҳбарлари, партия ташкилотлари коллективларда ижодий изланиш, талабчанлик ва принципиаллик муҳитини вужудга келтиришга куч-ғайратни сарфлашлари, ўз меҳнати натижалари учун масъулият туйғусини тарбиялаши, ғоявий-ахлоқий ва эстетик тарбиянинг ҳозирги вазифалари янги, янада юксак сифатли асарлар яратилишини талаб қилаётганлигини назарда тутган ҳолда чиқарилаётган фильмларнинг ғоявий-бадиий савияси оширилишини таъминлашлари зарур. Киностудияларнинг ишига жамоатчилик вакилларини жалб этган ҳолда уларнинг бадиий кенгашлари ролини кучайтириш зарур.

Сценарийчилар, режиссёрлар, операторлар, актёрлар ва бошқа кино ходимларининг замонавий проблемаларга бўлган қизиқишини оширишга, уларнинг сиёсий билимини кенгайтиришга кўмаклашиш, совет халқининг бунёдкорлик фаолиятини, бадиий жиҳатдан фикрлашга интилишини қўллаб-қувватлаш, кинематография кадрлари профессионал маҳоратини ошириш ва уларни тайёрлашни яхшилаш соҳасида мунтазам ишлашни таъминлаш керак.

СССР Кинематография давлат комитетига яратилаётган фильмларни тематик планлаштириш ва ғоявий-бадиий аҳамиятини асослашга алоҳида эътибор бериб, давлат буюртмалари практикасини такомиллаштириш, ана шу фильмлар устида олиб бориладиган ишга энг қобилиятли ижодий кадрларни жалб этиш топширилди.

СССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетига ҳар йили давлат буюртмалари асосида бадиий телевизион фильмлар яратиш ҳуқуқи берилди.

Газета ва журналларнинг редакцияларига, СССР Кинематография давлат комитетига, СССР Кинематографиячилар союзига, СССР Журналистлар союзига, Бутуниттифоқ кино санъати илмий-тадқиқот институтига, Бутуниттифоқ давлат кинематография институтига кино танқид ва киношуносликни янада ривожлантиришни таъминлаш; кино санъатининг ижодий практикасига уларнинг таъсирини кучайтиришга кўмаклашиш таклиф этилди. Марксизм-ленинизм назарияси билан қуролланишни, партиявий принципиаллик ва танқидчиларнинг профессионал маҳоратини оширишга, субъективизм ва группавий тарафкашлик кўринишларини, ғоявий ва бадиий янглишишларга нисбатан муросасозлик муносабатларини қатъий бартараф этишга; репертуарни ва фильмлар ишлаб чиқаришнинг перспектив планларини янада аниқроқ тузиш мақсадида жамоатчилик фикрини ва томошабинларнинг талабларини ўрганишни такомиллаштиришга эришиш зарур.

Маданий айирбошлашни янада кенгайтириш, кино соҳасида халқаро алоқаларни ривожлантириш ва совет турмуш тарзини пропаганда қилиш мақсадида социалистик ва ривожланаётган давлатларнинг кино ташкилотлари билан, жаҳон киносининг тараққийпарвар арбоблари билан ҳамкорликни ва биргаликда кинофильмлар яратиш ва ишлаб чиқариш — ижодий хизмат кўрсатиш практикасини такомиллаштириш; кино санъаткорлари куч-ғайратини тинчлик ва социал тараққиёт учун курашда бирлаштиришга кўмаклашиш тавсия этилди.

Ижтимоий-сиёсий жиҳатдан катта аҳамиятга эга бўлган, шунингдек қўйилиши жиҳатидан мураккаб бадиий кинофильмлар ва телефильмлар ишлаб чиқариш учун бирмунча яхши шарт-шароит яратиш мақсадида СССР Кинематография давлат комитетига ҳамда СССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетига, жумладан: бадиий кинофильм (телефильм)нинг тўла ва унинг айрим қисмлари сценарийсини ёзганлик учун авторлар группасига авторлик гонорарининг мавжуд нормаларига нисбатан оширилган ҳақ тўлаш; авторлар ва бошқа шахслардан бадиий кинофильмлар (телефильмлар) сценарийларини ёзиш чоғида фойдаланиш учун эълон қилинмаган адабий материалларни сотиб олиш ва уларга адабий-бадиий асарлар учун нашриётлардаги мавжуд ставкаларга мувофиқ ҳақ тўлаш; кўрсатилган кинофильмларни яратишда банд бўлган суратга олувчи группалар составига қўшимча равишда кинорежиссёрлар, постановкачи кинооператор ва постановкачи рассом қабул қилиш ҳамда уларнинг ҳар бирига шу касбдаги ходимлар учун белгиланган миқдорда мукофотлар беришга рухсат этилди.

Саҳналаштириш жиҳатидан мураккаб бўлган кинофильмлар яратишда бошқа касбдаги ходимларни моддий рағбатлантириш ва давлат буюртмаларига мувофиқ фильмлар яратишда бошқа касбдаги ходимлар, шунингдек юксак ғоявий-бадиий фильмлар яратишда қатнашган редакцион аппарат учун моддий рағбатлантириш системаси жорий этилади.

Сюжет, образлар ва характерларни очиб беришнинг асосий элементларидан бири мураккаб съёмкалардан иборат бўлган кинофильмларни яратиш чоғида мураккаб съемкалар кинооператорлари ва рассомларига оширилган миқдорда ҳақ тўлансин.

Ўзининг ғоявий-бадиий савияси ва ижтимоий-сиёсий мазмуни жиҳатидан муҳим бўлган телефильмлар учун юқори даражада ҳақ тўлашни жорий этиш кўзда тутилади.

СССР Кинематография давлат комитети системасидаги киностудиялар (студиялар)га ва телевидениенинг хўжалик ҳисобида ишловчи фильм ишлаб чиқарадиган ташкилотларига СССР Министрлар Советининг 1961 йил 4 февралдаги 99-қарори билан тасдиқланган ходимларнинг маданий-маиший шароитини яхшилаш ва фильм ишлаб чиқаришни такомиллаштириш учун корхона фонди тўғрисидаги Низомнинг айрим моддалари жорий этилди.

Киностудиялар (студиялар) ва телевидениенинг хўжалик ҳисобида ишловчи фильм ишлаб чиқарадиган ташкилотлари ишчилари учун касб (мансаб) ўриндошлиги, хизмат кўрсатиш зонасини кенгайтирганлик ёки бажариладиган иш ҳажмини кўпайтирганлик учун қўшимча ҳақ тўлаш белгиланди.

Кинематографиянинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва ривожлантириш ҳамда кинофильмлар ишлаб чиқариш учун зарур технологик шароитлар яратиш мақсадида: СССР Госпланига 1986—1990 йилга мўлжалланган план лойиҳасида СССР Кинематография давлат комитетига киностудиялар, иттифоқ бўйсунишидаги кинематография ташкилотлари моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва ривожлантиришга, уй-жойлар ва соғлиқни сақлаш объектлари қурилишига давлат капитал маблағлари сарфлаш учун зарур лимитлар ажратишни кўзда тутиш, бунда «Мосфильм», «Ленфильм», Горький номли киностудияларни, Киев кинокопировка фабрикасини реконструкциялаш ва техникавий жиҳатдан қайта жиҳозлашни жадал туғаллаш, «Союзмультфильм», «Фильмэкспорт» ва «Диафильм» студиялари комплексини, «Мосфильм» киностудияси инженерлик-лаборатория корпуси, киноаппаратлар марказий конструкторлик бюроси, инженерлик-лаборатория корпусини, Москва кинокопировка фабрикаси, Одесса ва Москва киноаппаратлари заводлари учун ишлаб чиқариш корпуслари, саҳна-постановка воситалари базаси ишлаб чиқариш корпусларини ва бошқа зарур объектларни қуришни жадал туғаллашни назарда тутиш таклиф этилди. Ўн иккинчи беш йилликда Ялта шаҳрида совет кинематографияси жанубий базасининг иккинчи навбати қурилиши амалга оширилсин.

СССР Госпланига, СССР Химия саноати министрлиги, Молия министрлиги ва Ташқи савдо министрлигига 1985—1990 йилларда кўплаб миқдорда кинопленкалар ишлаб чиқариш ва СССР Кинематография давлат комитетига етказиб беришни таъминлаш топшириғи берилди.

СССР Фан-техника давлат комитетига ҳамда Химия саноати министрлигига мамлакатимизда яратиладиган рангли кинопленкаларнинг техникавий даражасини ва сифатини оширишни таъминлаш, 1990 йилга бориб энг яхши намуналарга мос бўлган параметрлардаги рангли (негатив, контратип, позитив) кинопленкалар янги комплектини кўплаб ишлаб чиқариш топширилди. Ўн иккинчи беш йилликка мўлжалланган план лойиҳасида Химия саноати министрлигига кинопленкалар ишлаб чиқарадиган корхоналарнинг моддий-техника базасини ривожлантиришга капитал маблағлар лимитлари (қурилиш-монтаж ишлари ҳажми бўйича) ажратиш кўзда тутилсин.

СССР Кинематография давлат комитетига ва ВЦСПСга аҳолига кино хизмати кўрсатишни, ғоявий-бадиий жиҳатдан ғоят қимматли янги фильмлар ва Ватанимизда ишлаб чиқарилган фильмлар фондидан кўплаб фойдаланиш, ҳозирги замон совет кино санъатини пропаганда қилиш даражасини ошириш, мамлакат экранларида намойиш қилиш учун сотиб олинаётган чет эл кинокартиналарини танлашга янада талабчанлик билан ёндашиш таклиф этилди.

СССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети совет кино санъатининг энг яхши бадиий асарларини, илмий-оммабоп ва ҳужжатли фильмларни пропаганда қилишни кучайтирсин.

Кинолаштириш ва кинопрокат моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва ривожлантириш ҳамда аҳолига кино хизматини яхшилаш мақсадида иттифоқдош республикалар Министрлар Советларига 1986—1990 йилларда шаҳарларнинг оммавий қурилиш ишлари олиб борилаётган районларида давлат капитал маблағлари ҳисобига кинотеатрлар қуришни амалга ошириш топширилди. СССР Госплани йиллик планлар лойиҳаларида территориал бўйича йилига камида 50 та кинотеатрни ишга тушириш топшириқларини кўзда тутсин, ана шу мақсадлар учун капитал маблағлар ажратсин. Кинопрокат объектлари, кинематография, ремонт-ишлаб чиқариш корхоналари ва киномеханиклар тайёрлайдиган ҳунар-техника билим юртлари қурилишига зарур капитал маблағ ажратилсин.

Иттифоқдош ва автоном республикалар Министрлар Советларига, ўлка ва область ижроия комитетларига истисно тариқасида ана шу объектларни қуриш, реконструкциялаш ва уларни техника жиҳатдан қайта жиҳозлашга СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш йиллик планларида ана шу мақсадлар учун кўзда тутилган давлат капитал маблағлари лимитларидан ташқари маҳаллий манба моддий ресурсларини қидириб топиб, ундан фойдаланишга рухсат берилсин. Бундай объектларни иттифоқдош ва автоном республикалар, ўлкалар, областлар ва республика бўйсунишидаги шаҳарларнинг бюджет харажатларидан олинадиган даромадларни оширишдан ҳосил бўладиган маблағлар ҳисобига қурилсин.

Кинолаштириш ташкилотлари ходимларининг томошабинларга кино хизмати кўрсатиш ва кинофильмлар кўрсатишдан тушадиган ялпи маблағ ҳисобига план топшириқларини бажариш ва ортиғи билан бажаришдан манфаатдорлигини ошириш учун, ялпи маблағ тўплаш юзасидан план топшириқларини бажарганлик ва ортиғи билан бажарганлик учун кинолаштириш ташкилотлари ходимларини мукофотлаш системаси жорий этилади. Бунда энг яхши совет кинофильмларини пропаганда қилиш соҳасидаги ишларни рағбатлантириш зарурлигига алоҳида эътибор берилди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари, ўлка, область, шаҳар ва район партия комитетлари зиммасига киностудиялар ва киноташкилотлар фаолиятига партиявий раҳбарликни яхшилаш, киносанъатининг коммунистик қурилиш практикаси билан алоқасини янада мустаҳкамлашга, тарбиявий ва оммавий-сиёсий ишларда киноасарлардан активроқ фойдаланишга эришиш ижодий ходимларни тарбиялаш тўғрисида, аҳолига кинохизмати кўрсатиш сифатини яхшилаш тўғрисида кўпроқ ғамхўрлик қилиш вазифасини юклади.

Иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларига ва иттифоқдош республикалар Министрлар Советларига республикалар кинематографиялари моддий-техника базасининг аҳволи билан боғлиқ масалаларни кўриб чиқиш ва уни мустаҳкамлаш тадбирларини белгилаш топширилди.

* * *

Мазкур масала юзасидан СССР Министрлар Советининг фармойиши қабул қилинди. Унда жумладан, ғоявий-бадиий жиҳатдан юксак даражадаги бадиий фильмларни яратиш чоғида тайёргарлик ишларини сифатли ўтказганлик учун моддий рағбатлантириш системаси жорий этилади.

Биргаликда кинофильмлар яратиш практикасини такомиллаштириш ва чет эл киностудиялари (кинофирмалари)га ижодий-ишлаб чиқариш хизмати кўрсатишга оид тадбирларни амалга ошириш кўзда тутилди.

Рус тилига, СССР халқлари тилларига ва чет тилларга таржима қилинган кадрларни дубляж қилиш, субтитрлаш ва уларга овоз бериш чоғида адабий текстларни ёзишга малакали авторлар жалб этиш шартлари тартибга солинди.

Кино ва телефильмларни суратга олиш чоғида эпчиллик номерларини бажаришга жалб этиладиган ходимлар меҳнатини ташкил қилиш ва уларга ҳақ тўлаш тартиби белгиланди.

СССР Министрлар Советининг турли ҳажмдаги оддий ва кенг экранли доимий ишловчи кинотеатрлар, ёзги кинотеатрлар, қўшимча томоша заллари қуриш, кинотеатрларни реконструкциялаш ва уларни СССР давлат банки кредитлари ҳисобига қайта жиҳозлаш тўғрисидаги фармойишининг амал қилиш муддатини 1986—1990 йилларгача узайтиришга рухсат берилди.

Кинематографиянинг моддий-техника базасини мустаҳкамлашга қаратилган бир қатор бошқа тадбирларни амалга ошириш кўзда тутилади.

ЯНГИ МАРРАЛАР САРИ

Янги таҳрирдаги КПСС Программасини тайёрловчи комиссия раиси, КПСС Марказий Комитети Бош секретари К. У. Черненконинг 1984 йил 25 апрелда КПСС Марказий Комитетининг янги таҳрирдаги КПСС Программасини тайёрловчи комиссиясининг мажлисида сўзлаган нутқи алоҳида китобча қилиб чиқарилди.

Китобчани Сиёсий адабиёт нашриёти босмадан чиқарди. (ТАСС).

МАТБУОТ КУНИГА БАҒИШЛАНАДИ

Жамиятимиз ҳаётида, Советлар мамлакатининг социал-иқтисодий тараққиётида матбуотнинг аҳамияти катта. КПСС матбуотни, оммавий ахборот ва пропаганда барча воситаларини такомиллаштириш ва ривожлантириш тўғрисида доимий ғамхўрлик қилади. СССРда 14 мингга яқин газета ва журнал нашр этилмоқда. Мамлакатимиз газеталарнинг бир сафарги тиражи юзасидан дунёда биринчи ўринни эгаллайди. Даврий нашрлар Совет Иттифоқи халқларининг 55 тилида чиқмоқда. Китоб нашр этиш иши кенг кўлам касб этди.

Матбуот байрамига бағишланган тантанали йиғилишда қатнашиш учун газеталар ва журналлар редакцияларининг, ахборот агентликлари, телевидение, радиоэшиттириш, нашриётлар, полиграфия корхоналарининг ходимлари, ишчи мухбирлар активи, партия ва жамоат ташкилотларининг вакиллари 4 май куни Союзлар уйининг Колонна залига йиғилдилар. Чет эллик меҳмонлар, демократик матбуот вакиллари учрашувининг қатнашчилари ҳозир бўлдилар.

КПСС Марказий Комитетининг масъул ходимлари, ижодий союзлар, ахборот агентликлари, СССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетининг, нашриётларнинг раҳбарлари, газеталар ва журналларнинг бош редакторлари президиумдан жой оладилар.

«Советская культура» газетасининг бош редактори Ю. Я. Барабаш доклад қилди. У журналистларнинг меҳнатидан умумхалқ миннатдор эканлигини, коммунистик бунёдкорлик режаларини амалга оширишда журналистларнинг роли ўсиб бораётганлигини айтди. КПСС XXVI съездининг, КПСС Марказий Комитети кейинги Пленумларининг қарорларини амалга ошириш масалалари, партия ва Совет давлатининг тинчликсеварлик йўлини тушунтириб бериш ва кўрсатиш, ғарб пропагандасининг иғвогарлик кирдикорларини фош этиш оммавий ахборот воситалари диққат марказида турибди. Ўртоқ К. У. Черненконинг нутқларида, у Москва металлургларн билан учрашганида сўзлаган нутқида баён этилган йўл-йўриқлар ва кўрсатмалар журналистларнинг ижодий изланишларига янги бир омил бахш этди.

Тантанали йиғилиш қатнашчилари оммавий ахборот ва пропаганда воситаларининг, полиграфия ва матбуот тарқатиш корхоналарининг ходимлари бутун кучларини, бутун ижодий ғайратларини коммунистик бунёдкорлик ишига сарфлайдилар, деб КПСС Марказий Комитетини, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советини ишонтирдилар.

(ТАСС).

ШОНЛИ САНА ШАРАФИГА

Совет кишилари немис халқи фашизмдан озод қилинганлигининг 39 йиллигини ГДРдан келган дўстлари билан бирга нишонламоқдалар. 4 май куни Москвада пойтахт меҳнаткашлари вакилларининг шу санага бағишланган йиғилиши бўлиб ўтди.

Сўзга чиққан нотиқлар 1945 йилги зафарли май ойидан кейин ўтган йиллар ичида КПСС билан ГБСП ўртасида, СССР билан ГДР халқлари ўртасида марксизм-ленинизмнинг муштарак ғояларига асосланган қардошларча, бузилмас дўстлик муносабатлари вужудга келганлигини таъкидлаб ўтдилар. Бу муносабатлар ўзининг ҳаётий кучини исботлади ва иккала мамлакат манфаатларига, социализм ва тинчлик ишига пухта хизмат қилмоқда.

ГДРнинг СССРдаги элчиси Э. Винкельман ГДР халқи Совет Иттифоқи билан қалин алоқаларни қадрлайди, у билан дўстлик ва ҳамкорликни бундан буён ҳам мустаҳкамлайверади, деб таъкидлади.

(ТАСС).

МАМЛАКАТ БЎЙЛАБ САФАРГА

5 май куни ПБИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари, ПХР Министрлар Советининг Раиси В. Ярузельский Москвадан Рязанга жўнаб кетди. У КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР мудофаа министри Д. Ф. Устинов, Совет Иттифоқи ва польшалик бошқа ўртоқлар билан бирга Совет — Польша қуролдош қардошлиги ёдгорлигининг очилиш маросимида қатнашади.

Аэродромда В. Ярузельскийни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советн Раисининг биринчи ўринбосари, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. В. Русаков, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

В. Ярузельский шу куниёқ Рязанга келди.

* * *

Куннинг иккинчи ярмида В. Ярузельский Рязандан Ватанига жўнаб кетди. У КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан амалий визит билан мамлакатимизга келган эди.

Аэродромда уни Д. Ф. Устинов, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

(ТАСС).

ДЕМОКРАТИК МАТБУОТ ВАКИЛЛАРИНИНГ УЧРАШУВИ

4 май куни Москвада «Правда» газетаси редакцияси таклифига биноан матбуот кунини байрам қилиш учун коммунистик ва революцион демократик газета ҳамда журналлар бош редакторлари ва бошқа раҳбар ходимлари учрашуви очилди.

Учрашувда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети секретари Б. Н. Пономарев Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети номидан, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси К. У. Черненко номидан самимий табрик ва эзгу тилакларни билдирди. КПССнинг ҳозирги халқаро вазиятга берган баҳоси тўғрисида, АҚШ маъмуриятининг хатти-ҳаракатлари натижасида вужудга келаётган уруш хавфини бартараф этиш борасида Совет Иттифоқи сарфлаётган куч-ғайрат ҳақида, социалистик жамиятни ривожлантириш ва такомиллаштириш йўлида КПССнинг фаолияти тўғрисида гапирди.

Шундан кейин ўзаро фикрлашув бошланди.

(ТАСС).

ТАСС баёноти

1984 йил 28 апрелдан бошлаб Хитой қўшинлари Вьетнам Социалистик Республикасининг чегарасини бир қанча участкаларда бузиб, унинг территориясига бостириб кирдилар ва бир нечта тепаликни ишғол қилдилар.

Хитойнинг Вьетнамга қарши ҳозирги ҳарбий иғвогарликлари 1979 йил февралида ВСРга қарши қилинган агрессия пайтидан буён энг катта иғвогарлик ҳаракатидир.

Хитой маъмурлари, биз Вьетнам ҳарбий қисмларининг гўё Хитой чегарасига қилаётган ҳужумларига «зарба бераяпмиз», холос, деб даъво қилмоқдалар. Аммо аҳолиси 60 миллион кишидан иборат бўлган мамлакатнинг аҳоли сони 1 миллиард кишидан ошиб кетган давлат билан ҳарбий тўқнашув чиқариши мумкинлигига ким ҳам ишонарди? Империалистик агрессорларга қарши сал кам қирқ йиллик урушда азоб чеккан мамлакат тўрт миллионли армияга ва амалда чекланмаган резервларга эга бўлган давлатга дағдаға қилади, деб ким ҳам тасаввур қилиши мумкин?

Лекин Хитой маъмурларининг ўзлари 1979 йилда Вьетнамга ҳужум уюштириб, ВСРга «иккинчи марта сабоқ» бериб қўямиз, деб неча марталаб мақтанганликларини ҳеч ким унутгани йўқ. Хитой раҳбарлари уларга ВСР, Ҳинди-Хитойдаги бошқа мамлакатлар танлаб олган сиёсий йўл, улар ўтказиб келаётган ташқи сиёсат йўли ёқмаётганлигини умуман яширмаяптилар.

Бошқа сабабларга кўра эмас, балки айни шу боисдан Хитой маъмурлари Вьетнамга ва Ҳинди-Хитойдаги бошқа мамлакатларга нисбатан мунтазам суратда сиёсий ва иқтисодий тазйиқ методларини қўллашга уринмоқдалар, уларнинг сиёсий йўлини ўзгартиришга эришиш мақсадида қўпол дўқ-пўписалар қилмоқдалар. Эндиликда улар Вьетнам Социалистик Республикасига қарши яна бевосита ҳарбий кучдан фойдаланмоқдалар.

Мустақил давлатларга «сабоқ бериб қўйиш»ни истаётган кимсалар тарих сабоқларини эсга олсалар, чакки бўлмасди. 1984 йилда Вьетнамга қарши агрессия натижалари ва унинг оқибатлари 1979 йилдагидан ўзгача бўлади, деб ўйлаш ниҳоятда калтабинлик бўлур эди.

Совет Иттифоқидагилар Хитойнинг Вьетнам Социалистик Республикасига қарши ҳарбий курашув эмас, ни қораламоқдалар. ВСР ҳукумати ХХР ҳукуматига икки томонлама муносабатлардаги барча масалаларни тинч сиёсий йўл билан бартараф этишни назарда тутиб, жиддий, амалий музокаралар олиб боришни неча марталаб таклиф этди. У ВСР билан ХХР ўртасида ҳужум қилмаслик тўғрисида шартнома тузишга тайёр эканлигини неча марталаб билдирди. Бир-бирига қарши ҳарбий курашув эмас, балки шундай шартномагина Хитой ва Вьетнам халқларининг манфаатларига, Осиёда тинчлик ва хавфсизлик манфаатларига жуда яхши мос келган бўлур эди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми бадиий ҳаваскорлик ижодиётини ривожлантиришда кўп йил, самарали ишлаганлиги учун Ангрендаги «Строитель» маданият уйи «Юность» халқ циркининг постановкачи-режиссёри ўртоқ Владимир Петрович **Белкин-Михайловга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими»** фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми партия ва хўжалик органларида кўп йил, самарали ишлаганлиги учун Ўзбекистон Компартияси Наманган шаҳар комитетининг иккинчи секретари ўртоқ Борис Иванович **Степановни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

МУСОБАҚА КУНДАЛИГИ

БИНОКОРЛАРНИНГ ЯНГИ ОТРЯДИ

● Наманагандаги 10-қурилиш тресты қошида Попдаги табиий офат оқибатларини тугатиш учун икки пудратчи ташкилот тузилди.

Механизациялашган кўчма колонна ва қурилиш бошқармаси бинокорлари янги уй-жойлар қуришда ҳамда зилзиладан зарарланган биноларни капитал ремонтдан чиқаришда қатнашадилар. Ҳар бир бошқарма шу йил икки миллион сўмлик иш бажаради.

МАЖБУРИЯТГА ЯРАША

● Калинин районидаги «Партия XXI съезди» совхоз фермаси меҳнатчилари пойтахт области чорвадорлари мусобақасининг пешқадамлари бўлдилар. Улар йил бошидан буён ҳар бош сигирдан 1800 килограммдан сут соғиб олишди.

Совхоз чорвадорлари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 60 йиллиги шарафига юксак мажбуриятлар қабул қилишган. Чорвачилик маҳсулотлари таннархини арзонлаштириш учун бутун куч ва имконият ишга солиняпти. Чорвадорлар ҳар бош сигирдан 4500 килограммдан сут соғиб олиш учун курашмоқдалар.

ТАДБИРКОРЛИК САМАРАСИ

● Навоий областидаги Тинчлик локомотив депосининг машинистлари юк ташиш ҳажмини кўпайтирганлари ҳолда тепловозлар сонини қисқартирдилар. Ўрта Осиё темир йўлининг бошқа деполарига бешта машина юборилди.

Тадбиркор машинистлар депода меҳнатни янгича ташкил этишди. Машинистлардан И. Умиров, В. Бобуркин ва бошқа пешқадамлар рейс олдидан ўз машиналарини қайта кўриб чиқишга 20—30 минут вақтларини сарфлайдилар. Натижада тепловоз манзилга ўз вақтида етиб боради.

Локомотивларнинг пландан кўзда тутилмаган ремонтга туриши камайди. Машинистларнинг меҳнат унумдорлиги ортди, юк ташиш таннархи камайди.

КАДР ИШЧИ — ЮКСАК НОМ

Константин Устинович Черненко «Серп и Молот» металлургия заводи ишчилари билан бўлган учрашув вақтида кадр ишчилар тўғрисида жуда яхши гапни айтди. Кадр ишчилар — ҳар қандай ишлаб чиқаришнинг ўзагигина бўлмай, шу билан бирга ишчилар синфимизнинг ифтихори ҳамдир.

Комбинатимизда ҳам бундай ишчилар кам эмас. Айни шундай ишчилар ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, фан ва техниканинг энг сўнгги ютуқларини барча янги ва илғор усулларни жорий этиш учун курашнинг олдинги сафларида бормоқдалар. Мамлакатда биринчи бўлиб бизда кислород — машъала йўли билан эритиш ўзлаштирилган вақтда кадр ишчилар биринчи бўлиб янги печларда ишлай бошладилар. Улар ёрдами билан пневмотранспортер ишлаб чиқариш жараёнлари такомиллаштирила бошланди. Ишга муносабат, технология режимига риоя қилиш соҳасида ҳам улар намуна бўлмоқдалар.

Кадр ишчи—юксак ном. Бу номни беришмайди, уни кўп йил давомида кун сайин қилинган зарбдор меҳнат билан қўлга киритишади. Корхонадаги иш стажимиз йиллар билан эмас, балки ўн йиллар билан ҳисобланаётган биз, металлурглар ана шу ном билан фахрланамиз. Бу номни пландан ташқари ишлаб чиқараётган тонна-тонналаб металл билан оқлаймиз.

Д. БЕГМУРОДОВ,
В. И. Ленин номидаги Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг металл эритувчиси, КПСС XXVI съезди делегати.

ЭРТАГА — РАДИО КУНИ

ТИНЧЛИК ВА ТАРАҚҚИЁТ ОВОЗИ

«Инсоннинг маънавий эҳтиёжларини шакллантириш, юксак даражага кўтариш, шахснинг ғоявий-сиёсий ва маънавий қиёфасига актив таъсир қилиш — социалистик маданиятнинг энг муҳим вазифасидир, — деб таъкидлаган эди К. У. Черненко КПСС Марказий Комитетининг июнь (1983 йил) Пленумида қилган докладида. — Санъаткорнинг масъулият мезони шу билан белгиланади».

Телевидение, матбуот ва радио замондошимиз — юксак маънавий фазилатлар соҳиби, баркамол меҳнаткаш инсон образини мазмунли ва жозибали гавдалантириб бериш учун катта имкониятларга эга. Бизга ҳаётнинг олдинги марраларида бораётган ишчилар, колхозчилар, мутахассислар, зиёлилар ҳақидаги мароқли экран очерклари, қиссалари, публицистик телефильмлар керак.

Санъаткорнинг дунёқараши, гражданлик позицияси унинг ижодида таянч нуқталардир. Ҳаётга партиявий ёндашишгина давримизнинг етакчи тенденцияларини тез ва аниқ фаҳмлаб олишга ёрдам беради.

ҲАЁТ БИЛАН ҲАМНАФАС

«Ўзбектелефильм» студиясининг етакчи режиссёрларидан бири Аброр Қосимов ана шундай ҳаёт билан ҳамнафас, ташаббускор, ҳамиша изланувчан санъаткордир. Ижодий ишнинг самарадорлиги устида кўп қайғурадиган, тиниб-тинчимас режиссёр доимо ҳаёт қўйнида, қаҳрамонлари орасида. Бундан ўн-ўн икки йил илгари агросаноат бирлашмалари истиқболини зийраклик билан илғаб олиб, қишлоқ хўжалигимизнинг ажойиб дарғалари ташаббуси ҳақида чуқур мазмунли, проблемали телевизион фильмлар яратиб, оддий киносолномачи эмас, балки жонкуяр пропагандист, моҳир публицист ва ташкилотчи эканлигини кўрсатди. Республикамизнинг донгдор кишиларига бағишланган «Тоғ ёнбағирларини ўзлаштириш машаққатлари», «Замин ва инсон», «Дарға», «Мирзачўлда Фарғона» телефильмлари уни элга танитди.

Тошкент театр ва рассомлик санъати институтини муваффақиятли тугатган А. Қосимов Сурхондарё область музикали драма театри ташкил этилишида фаоллик кўрсатди, истеъдодли халқ ҳаваскорлари, тажрибали санъаткорларни ижодий коллективга уюштирди. Режиссёр-постановкачи сифатида бир нечта спектаклни саҳналаштирди.

1959 йилда А. Қосимов республика радиосига ишга таклиф этилди. Ўзининг меҳнатсеварлиги, камтарлиги, ажойиб истеъдоди билан тез орада коллектив ўртасида эътибор қозонди. Унинг ташаббуси билан янги радиожурналлар, рубрикалар, туркум эшиттиришлар эфирга таралди. «Ёшлик», «Табассум», «Дугоналар», «Ватандошлар» радиопрограммаларининг шаклланиши ва оммалашиб кетишида унинг ҳам салмоқли ҳиссаси бор. У ўзбек совет адабиётининг йирик намояндалари Ғ. Ғулом, Шайхзода, Ғайратий ва бошқаларнинг овозларини магнит ленталарига ёзиб олган. Горькийнинг «Челкаш», Ойбекнинг «Болалик», А. Қодирийнинг «Меҳробдан чаён», «Ўтган кунлар», С. Айнийнинг «Судхўрнинг ўлими», Ғ. Ғуломнинг «Ёдгор» асарлари асосида яратган неча ўнлаб радиопостановка ва спектакллари Ўзбекистон радиосининг олтин фондига кирган.

1968—1969 йилларда «Мосфильм» киностудиясида ижодий малака ошириб қайтгач, А. Қосимов «Ўзбектелефильм» студиясига ишга ўтиб, биринчи бўлиб манзарали фильмлар яратишни бошлаб берди. Унинг Ўзбекистон баҳорини тараннум этувчи «Баҳор» киноновелласи Марказий телевидение орқали йигирма марта кўрсатилди. Катта иқтидор ва ижодий масъулият билан яратган «Ҳамро бувининг эртаги», «Бухоро», «Қоракўл», «Орол этюдлари», «Муножот» сингари фильмлари ҳам томошабинларга манзур бўлди. Халқ амалий санъати усталари — зардўзлар, кулолчилар, ганжкорлар, мисгарлар санъати ва маҳоратига бағишланган фильмлар режиссёр ижодида алоҳида ўрин тутади. Халқимизнинг ажойиб урф-одатлари, удумлари, халқ характерининг ёрқин қирралари унинг асарларига алоҳида жозиба бағишлайди.

Давримизнинг долзарб масалалари, буюк воқеалар санъаткор қалбида акс-садо беради. Кейинги вақтда режиссёр яратган фильмлардан бири «Мангулик» буюк Ғалабанинг қирқ йиллигига бағишланган. Фильм Наманғандаги жанговар шон-шуҳрат музейида ёшларнинг уруш ветеранлари билан ҳаяжонли учрашувлари кадрлари билан бошланади. Режиссёр наманганлик бешта Совет Иттифоқи Қаҳрамони тақдири орқали Улуғ Ватан уруши йилларида совет кишиларининг мислсиз матонатини, совет халқларининг улуғ дўстлигини экран тилида ҳикоя қилиб берган. Ленинград ҳимоячиси Н. Мингбоевнинг тиканли сим тўсиққа ташланиб жангчиларга «жонли кўприк» бўлгани, М. Фаёзовнинг қуролдош дўстининг хотирасига содиқ қолиб, бир умрга унинг Михаил номини ўзига олиши, К. Турғуновнинг Сталинграддаги «Павлов уйи»ни ҳимоя қилишдаги жасорати ҳақидаги лавҳалар инсон қалбини ларзага солади. Уруш ветерани З. К. Польникова ижро этган қўшиқ фильмнинг лейтмотивига айланган.

А. Қосимов яратган барча фильмлар беистисно Марказий телевидение орқали Иттифоқимиз томошабинлари ҳукмига ҳавола этилган. Уларнинг баъзилари чет эл телевидение тармоқлари орқали кўрсатишга қабул қилинган.

Қийин мавзулардан чўчимайдиган, сермаҳсул режиссёр шу кеча-кундузда ўзининг эллик биринчи фильмини ниҳоясига етказяпти. Янги телефильмнинг номи «Анор» бўлиб, у Қува районидаги янги ташкил этилган совхоз тажрибаси ҳақида ҳикоя қилади. Экинзорлар барпо этишга яроқсиз деб ҳисобланган тошлоқ ерларда ажойиб анорзор яратилди. Бу илғор тажрибани оммалаштириш зарур, деб ҳисоблайди кинопублицист режиссёр.

Ҳозир санъаткорнинг ижоди барқ урган палла. У ажойиб замондошларимиз ҳақида бир-биридан ёрқин экран асарлари яратади, деб умид қиламиз.

А. КАРИМОВ.

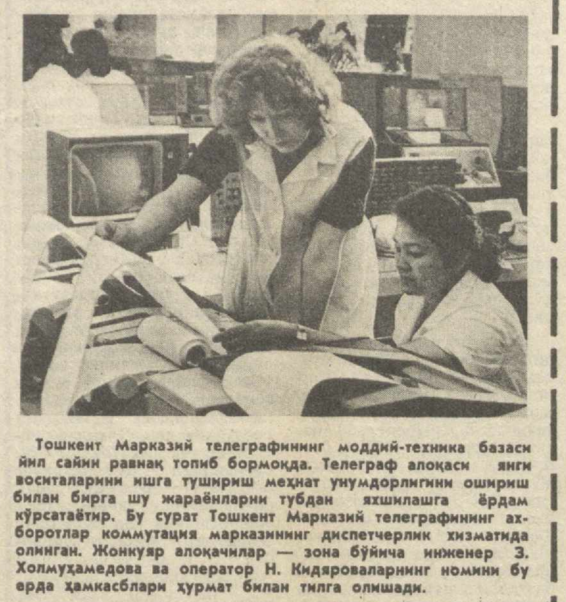

Тошкент Марказий телеграфининг моддий-техника базаси йил сайин равнақ топиб бормоқда. Телеграф алоқаси янги воситаларини ишга тушириш меҳнат унумдорлигини ошириш билан бирга шу жараёнларни тубдан яхшилашга ёрдам кўрсатаётир. Бу сурат Тошкент Марказий телеграфининг ахборотлар коммутация марказининг диспетчерлик хизматида олинган. Жонкуяр алоқачилар — зона бўйича инженер З. Холмуҳамедова ва оператор Н. Кидяроваларнинг номини бу ерда ҳамкасблари ҳурмат билан тилга олишади.

В. Молгачев фотоси.

ҚУВОНЧ УЛАШИБ

(РЕСПУБЛИКА МАРКАЗИЙ ТЕЛЕГРАФИДАН РЕПОРТАЖ)

—Ие, артистлар келишибди-ку!

Катта зални қаҳқаҳа тутди, машиналарнинг одатий, бир маромдаги зувиллаши ҳам бир зумгина эшитилмай қолди. Ичкарига ийманиброқ кирган айрим қизлар дув қизариб терчилаган бурун ва манглайларини рўмолча билан секингина артиб олдилар.

— Бўлди, қўйинглар, меҳмонларни ҳам шунақа ҳазил билан кутиб оладими?!

Тошкент шаҳридаги 4-ўрта ҳунар-техника билим юрти талабалари йўл бошловчиларининг бу гапидан сўнг ўзларини тутиб олишди. Улкан корхонага бу хил кийимда келиш ноўрин эканлигини ич-ичдан ҳис этдилар. Марказий телеграфнинг ишлаб чиқариш-техника бўлими бошлиғи Л. Кашкина талабаларни группаларга бўлиб, практика ўтказадиган цехларга бошлади.

..., Каналлар коммутацияси цехи. Катта инженер Л. Кравцова уч дугонага иш тартиби ва кўлами илғорлар ҳақида ҳаяжон билан сўзламоқда.

—... Бугунги кунда республикамизнинг катта-кичик шаҳарларидаги қарийб барча алоқа бўлимида телетайп машиналари ўрнатилган. Ўшаларнинг ҳаммаси билан бевосита ёки билвосита боғланганмиз. Бинобарин, қайси шаҳардан телеграмма берилмасин, уни ишлаш—қабул қилиб олиш ва узатиш бизнинг иштирокимизсиз бўлмайди. Бошқача қилиб айтганда, кишиларнинг шодлик-хурсандчиликларига шерик, ғам-ташвишларига ҳамдардмиз.

Қизлар нимандир кўришни исташди шекилли тўртовлон машина-аппаратлар хонасига йўл олишди.

Телеграф каналлари цехида эса ўн чоғлик қиз-йигит галаффузидан кавказлик эканлиги шундоққина билиниб турган хушмўйлов кишини ўраб олиб саволга тутишарди.

— Ўртоқ Арутюнян, неча йилдан бери шу ерда ишлайсиз?

— Марказий телеграфга ишга кирганимга ўттиз бир йил, цех бошлиғи бўлганимга йигирма йил бўлди.

— Корхона ички мусобақасида сурункасига ўн йилдан бери илғорликни қўлдан бермай келаётган экансизлар?

— Ўн йил бўлибдими-а? хаёлимда шчекинолик-лар методи асосида ишлашга республикамизда биринчилар қатори ўтгансиз, деб худди кечагина айтишгандек туюлади. Шунча йилдан бери штатни, ишловчиларни кўпайтирмай туриб планни уддалашга ҳаракат қилиб ётибмиз. Буёғига ҳам бўш келмаймиз. Сизлардек ўринбосарлар ўқиб, қўлимиздан иш оладиган бўлиб келиб турса....

— Ишингиздан мамнунмисиз, Гастон Авагимович?

— Мамнун бўлганда қандоқ! Корхонамиз бутун республика алоқа хизматининг юраги бўлса, унинг ўзаги бизнинг цех. Шундай жойда ишлашнинг ўзи шараф. Клара Имомназарова, Александр Чернявский, Антонина Янцова каби цехимиз фахрига фахр қўшаётганлар сафи йил сайин кенгайиб бораётгани сабаби эҳтимол шундадир.

Келишилган вақтда кичик мажлислар залига тўпланган талаблар бош инженер В. Г. Будагов сўзларини аудиториядагидек берилиб тингладилар.

— Ўзбек классик шеъриятининг намояндаси Фурқатнинг прогрессив шоир бўлгани, телеграф ҳақида шеър ҳам битганини яхши биласиз. Аммо ҳозирги телеграфни у пайтдагига эмас, ҳатто ўн-ўн беш йил аввалгисига ҳам қиёслаб бўлмайди. Чунончи ўтган йилнинг февралида бизда ахборотлар коммутацияси маркази очилди. Замонавий техника ҳамда асбоб-ускуналарга суяниб, иш жараёнларининг 96 процентини автоматлаштиришга муваффақ бўлдик. Телеграмма ишлашнинг ўзида қўл меҳнати салкам тўртдан уч баравар камайди. Бир кеча-кундузда ҳозир 200 минг телеграмма қабул қилиб жўната оламиз. Хуллас, меҳнат фаолиятимиз кенгайиб, «иш қуроллари»миз мураккаблашиб бормоқда. Уларни бошқаришга эса сиздек билимдон мутахассислар керак.

Талабалар чеҳраси алланечук ўзгариб ёришгандек бўлди. Эҳтимол, уларнинг ҳар бири ўзини ҳалигина танишган цехда, замонавий аппаратларни бошқараётган ҳолда кўраётгандир. Бундай бўлмаслигини ким ҳам инкор этарди дейсиз.

Р. ҚОСИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

МИЛЛИОНЛАР МИНБАРИ

Доҳиймиз В. И. Ленин радиони миллионлар митинги деб атади. Айни чоғда унинг синфий моҳиятини таъкидлаб, «қоғозсиз ва масофасиз газета» ташкил этилишини жуда буюк иш деб ҳисобларди. Ильичнинг доҳиёна кўрсатмалари бугунги кунда тўла рўёбга чиқди. Радио эндиликда чиндан ҳам миллионларнинг минбари бўлиб қолди.

Ўзбекистон республика радиосининг коллективи бугунги байрамни қувончли ютуқлар билан кутиб олмоқда. Радиожурналистлар КПСС XXVI съезди, партия Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумлари, Ўзбекистон Компартияси XX съезди тарихий қарорларини амалга ошириш борасида ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар. Айниқса, Қишлоқ хўжалик бош редакцияси ходимларининг ижодий фаолияти ҳар қачонгидан ҳам жўшқин. Улар Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллиги нишонланадиган қутлуғ йилда деҳқонларимиз олиб бораётган ишлар ҳақида мароқли эшиттиришлар тайёрлаб, уни эфирга узатмоқдалар. Партия аграр сиёсатини амалга ошириш борасида қишлоқ меҳнат аҳли олдида турган вазифалар бўйича давра суҳбатлари ташкил этиляпти.

Суратда: Ўзбекистон республика радиоси Қишлоқ хўжалиги бош редакцияси ходимлари — (ўнгдан чапга) А. Абдураззоқов, бош редактор ўринбосари С. Саидвалиев, бош редактор О. Тиловбердиев ва катта редактор Т. Собиров навбатдаги эшиттириш материалларини муҳокама қилмоқдалар.

В. Молгачев фотоси.

ИЖОДИМИЗ ВА ИСТЕЪДОДИМИЗ — ХАЛҚҚА

Республикамиз областларида Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениеси секретариатининг сайёр мажлислари ва адабиёт кунларини ўтказиш анъанавий тус олди. Бу тадбир КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди қарорларини ҳаётга татбиқ этишда муҳим роль ўйнамоқда. Яқинда Бухоро, Навоий ва Самарқанд областларида республика Ёзувчилар союзи правлениеси секретариатининг навбатдаги кўчма йиғилишлари ва адабиёт кунлари бўлиб ўтди.

Унда Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари Сарвар Азимов, шунингдек, Саид Аҳмад, Шукрулло, Мирмуҳсин, Туроб Тўла, Иброҳим Раҳим, Пиримқул Қодиров, Лазиз Қаюмов, Абдулла Орипов, Ўктам Усмонов, Саъдулла Кароматов, Пирмат Шермуҳаммедов, Омон Матжон, Нормурод Нарзуллаев каби қатор сўз санъаткорлари иштирок этишди.

Совет адабиётининг қудрати унинг халқимиз билан чамбарчас бирдамлиги ва ҳамнафаслигидадир. Омманинг бунёдкорлик ишлари, ўй-кечинмалари ҳар қандай қалам соҳибини ҳам бениҳоя қизиқтиради. Ёзувчи халқнинг пешқадам вакили бўлиши учун ҳаётни изчил билмоғи лозим. Бухоро областида бўлганда, ёзувчилар зилзила оқибатида зарар кўрган кунаёқ Газли шаҳрига йўл олишди. Бу ерда Газли меҳнаткашлари билан катта учрашув бўлди.

Табиийки, газлиликлар матонати адибларимизнинг янги-янги асарларига мавзу бўлади. Эртаси куни улар Шофиркон, Бухоро, Пешку ва бошқа районларда бўлишди.

Навоий областидаги учрашувлар ҳам жуда мароқли ўтди. Айниқса, Навоий шаҳри меҳнаткашлари билан учрашув барчада чуқур таассурот қолдирди. «Фарҳод» Маданият саройида бўлган шеърият кечаси чинакам адабиёт байрамига айланди. Адиблар, шунингдек, Нурота ва Хатирчи районларида ҳам бўлишди. Хатирчида машҳур бахши Пўлкан шоир туғилган куннинг 110 йиллигига бағишланган юбилей кечаси ўтказилди.

Самарқанд областида ўтган адабиёт кунлари мобайнида адиблар Бутуниттифоқ қоракўлчилик илмий-тадқиқот институтида, «8 Март» фабрикасида, «Красний двигатель» заводида, Булунғур ва Ургут районларида бўлиб, замондошларимизнинг бунёдкорлик ишлари билан яқиндан танишишди.

Областларда бўлиб ўтган Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениеси секретариатининг кўчма мажлисларида ўнлаб истеъдодли ёш қаламкашлар СССР Ёзувчилар союзи аъзолигига қабул қилинди.

Далаларда бўлғуси ҳосилга мустаҳкам замин яратилаётган шу кунларда қалам аҳли билан бободеҳқон учрашуви ижодкорларни янги асарлар ёзишга қанчалик ундаган бўлса, ишчи ва колхозчиларни ҳам улкан меҳнат зафарларини қўлга киритишга шунчалик илҳомлантирди.

Ҳ. ШАЙХОВ.

ЎЗБЕКИСТОН ВА ЖАҲОН

ДЎСТЛИКНИНГ ЯНГИ САҲИФАСИ

Қўш орденли Тошкент ҳаётида яна бир унутилмас воқеа рўй берди. Кеча тонг отарда, маҳаллий вақт билан соат 6 дан 10 минут ўтганда республикамиз пойтахти аэропортига қардош Германия Демократик Республикасига қарашли «Интерфлюг» авиакомпаниясининг самолёти келиб қўнди. Бу билан Берлин — Тошкент — Берлин ҳаво трассасида мунтазам самолётлар қатнови бошлаб берилди. Экипаж командири Петер Кале ва унинг ҳамкасблари ИЛ—62 самолётида беш ярим соат парвоз қилиб, 4455 километр масофани босиб ўтишди.

«Интерфлюг» авиакомпаниясининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли Ўзбекистон граждан авиацияси бошқармаси билан яқин ҳамкорлик қила бошлаганига ўн йилдан ошди. 1973 йилдан бошлаб ГДРдан Ханойга учувчи ҳаво кемалари Тошкентда тўхтаб ўтмоқда. Шунингдек, бу авиакомпания Граждан авиацияси бошқармасига қарашли Тошкент авиаремонт заводи билан ҳам узвий алоқа ўрнатган. Бу ерда «Интерфлюг»нинг ИЛ—62 типидаги ҳаво лайнерлари ремонт қилиняпти. Мана энди эса, Тошкент билан Берлин ўртасида ҳаво кўпригига асос солинди. Иккала шаҳарни бир-бирига боғловчи бу дўстлик кўпригида ҳаво кемалари қатнови мавсуми май ойида бошланиб, октябрь ойи охирларигача давом этади. Унда самолётлар ҳафтасига бир марта қатнайди. Пўлат қушлар Берлиндан жума куни маҳаллий вақт билан 19 дан 25 минут ўтганида осмонга кўтарилади. Шанба куни эса улар Москва вақти билан соат 04 дан 30 минут ўтганда Тошкентдан яна ортига қайтади.

— Ушбу янги ҳаво йўли, — дейди «Интерфлюг» авиакомпаниясининг бош директори вазифасини бажарувчи Фридвальд Олльман, — СССР билан ГДР ўртасида ўрнатилган ўн саккизинчи линиядир. У ана шу линияларнинг энг узуни. Тошкент ва Берлин ўртасида очилган янги ҳаво кўприги Германия Демократик Республикаси билан СССР меҳнаткашларининг кундан-кунга ривожланиб, мустаҳкамланиб бораётган дўстлигига яна бир далилдир.

ТОШКЕНТНИНГ КАТТА БОЗОРИ

● Чорсудаги «Октябрь» колхоз бозори ёнида қурилаётган ёпиқ гумбазли бозор Ўрта Осиёда ягона бўлади. У шаҳарнинг тўрт томонидан кўзга ташланиб туради.

Гумбазнинг баландлиги 30 метр, диаметри 80 метр. Бу ерда 1200 та савдо нуқтаси очилади. Савдо павильонларининг ҳавоси мўътадиллаштирилади. Ҳўл мева ва сабзавотлар сақланадиган катта саноат типидаги музхоналар ҳам бўлади. Юк лифтлари ишлаб туради. Бозор атрофида 16 қаватли «Колхозчилар уйи» қад ростлайди.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг юбилейи арафасида 10 гектарли майдонни эгаллайдиган корпуснинг биринчи навбатини ишга тушириш мўлжалланмоқда. 11-«Висотстрой» трестининг 1-қурилиш бошқармаси монтажчилари фаол меҳнат қилмоқдалар. Ҳозиргача йиллик пландаги 8 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларининг ярми амалга оширилди.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ АВТОМОБИЛЬ ТРАНСПОРТИ ВА ЙЎЛЛАРИ ИНСТИТУТИ
20 май соат 10.00 дан 15.00 гача
«ОЧИҚ ЭШИКЛАР КУНИ»НИ ЎТКАЗАДИ

ПРОГРАММАДА: институт кафедралари ва лабораториялари билан танишиш; факультет деканлари, кафедра мудирлари ва ўқитувчилар билан суҳбат; кириш имтиҳонларига тайёрланиш бўйича консультациялар ўтказилади.

«Очиқ эшиклар куни» институтнинг «В» корпусида, 6-қават, 608-аудиторияда ўтказилади.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Пролетар кўчаси, 20-уй (1, 2, 3, 4, 5, 22, 25, 28-трамвайлар; 1, 3, 4, 6, 8, 10, 13-троллейбусларнинг «Санъат музейи» бекати).

●

Ф. ЭНГЕЛЬС НОМЛИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЧЕТ ТИЛЛАР ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Кафедра доценти: кечки факультетда инглиз тили (филология фанлари кандидати);
кафедра катта ўқитувчиси: немис тили стилистикаси ва лексикаси (филология фанлари кандидати).
Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Муқимий кўчаси, 104-уй кадрлар бўлими.

●

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг
МИКРОБИОЛОГИЯ ИНСТИТУТИ
хўжалик шартнома ишлари бўйича сув ҳавзаларини муҳофаза қилишнинг биологик асослари лабораторияси **кичик илмий ходими** (гидрохимия ихтисоси бўйича)
вакант вазифасига
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ
Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб 15 кун.
Ариза ва ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: 700143, Тошкент шаҳри, 143-алоқа бўлими, Академиклар шаҳарчаси.

●

«ПАХТАКОР» МАРКАЗИЙ СТАДИОНИДА
7 МАЙ СОАТ 19.00 да
СССР биринчилиги учун «ПАХТАКОР» (Тошкент) — «ТОРПЕДО» (Москва) КОМАНДАЛАРИ ЎРТАСИДА
ФУТБОЛ

●

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 6/V да **Этик кийган мушук** (12.00), **Дон Кихот** (19.30). 7/V да **Концерт.**
МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 6/V да **Ватан ишқи,** 7/V да **Тўйдан олдин томоша.**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«Сувда цирк» Москва циркининг гастроллари** (6/V да 11, 15.00 да).

ЦЕНТРОСОЮЗга қарашли «Главкоопхозторг»нинг Тошкентдаги республикалараро савдо базаси маъмурияти, партия ва касаба союз ташкилотлари база директорининг ўринбосари Б. М. Қосимовга онаси

Рихсихон
ҚОСИМОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Қўлёзмалар институти коллективи институтнинг кичик илмий ходими Т. Ҳайдаровга онаси

Салима
ҲАЙДАРОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

6 МАЙ, ЯКШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.35 — Концерт. 10.10 — Телефильм. 10.25 — Будильник. 10.55 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 11.55 — Здоровье. 12.40 — Тонгги почта. 13.10 — Ҳамма нарсани билишни истайман. 13.20 — Қишлоқ янгиликлари. 14.20 — Музикали киоск. 14.50 — Аччиқ данак. Бадиий фильм. 15.55 — В. И. Ленин — журналист ва редактор. 16.35 — Фильм-спектакль. 18.30 — Халқаро панорама. 19.15 — Мультфильм. 19.30 — Ветеранлар, Сизлар учун. 20.30 — Саёҳатчилар клуби. 21.30 — Время. 22.05 — Дунё ва ёшлар. 22.40 — Концерт. 23.25 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Зарядкага сафланинг. 9.20 — Ҳужжатли фильм. 10.10 — Рус тили. 10.40 — Концерт. 11.20 — Пионерия. 11.30 — Прикарпатье садолари. 12.15 — Мангуликка айланган лаҳзалар. 12.45 — Ҳужжатли фильм. 13.10 — Излар қолади. Телеспектакль. 15.00 — Телевизион кўрик-конкурс. 15.10 — Ҳужжатли фильмлар. 15.45 — Концерт. 16.15 — Телефильмлар. 17.00 — Ф. Шопен. Фа минор фантазияси. 17.15 — Стадион ҳамма учун. 17.45 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 18.15 — Илмий-оммабоп фильм. 18.45 — Адабий ўқиш. 19.00 — Рус Давлат музейи. Рус пейзажи. 19.30 — Бонивур қалби. Бадиий фильм. 3-серия. 20.45 — Машҳур совет ижрочилари — Ленин мукофотининг лауреатлари. Дирижёр Евгений Светланов. 3-кўрсатув. 21.30 — Время. 22.05 — Кулиб боқ. Бадиий фильм. 3-серия. 23.10 — Футбол. Динамо (Москва) — Қайрат.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Ахборот. 10.25 — Бир умрга тенг йил. Бадиий фильм 2-серия. 11.35 — Радио кунига. Ёш радиоҳаваскорлар. 12.05 — Қувноқ стартлар. 13.00 — Ҳужжатли фильм. 13.50 — Адабий композиция. 14.10 — Кўча ҳаракати хавфсизлиги учун. 14.45 — Реклама. 18.05 — Инсон болаликдан бошланади. 19.00 — Адабий театр. З. Обидов. Матонат. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ҳинд кинофильмларидан куйлар. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Экранда — кинокомедия.

16.00 — 21.30 — Фрунзе кўрсатувлари.

7 МАЙ, ДУШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Телефильмлар. 10.35 — Болалар учун фильм. 11.50 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 12.50 — Биргаликда аҳил оиламиз. 13.10 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.15 — Телефильмлар. 16.00 — К. Симонов. Учинчи адъютант. 16.45 — Мен — бугун ва эртага. 17.30 — Онамларнинг мактаби 18.00 — Ҳужжатли фильм. 18.30 — «Русский сувенир» ансамбли чалади. 18.50 — Ишлар ва одамлар. 19.20 — Дунё воқеалари. 19.35 — Футбол шарҳи. 20.05 — Берлин йўлида. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.00 Футбол. Спартак — МАСК. 23.45 — Дунё воқеалари.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 10.05 — Рус тили. 11.05 — АБВГДейка. 12.05 — Фан ва турмуш. 14.35 — Телефильм. 15.35 — Тарих саҳифалари. 16.25 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Академик эшкак эшиш бўйича СССР чемпионати. 19.30 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 20.45 — Халқаро панорама. 21.30 — Время. 22.00 — Қисқа метражли бадиий фильмлар. 22.25 — Телефильм.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Ахборот. 10.20 — Кинопрограмма. 11.30 — Телефильм. 12.00 Мактаб ўқувчилари учун. «Зарница—84». 12.30 — Ўқув программаси. 13.00 ва 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Мультфильм. 18.20 — Бугун — Радио куни. 19.00 — Футбол. Пахтакор — Торпедо (Москва) 20.50 — Ахборот. 21.10 — Катталар учун мультфильм. 21.30 — Время. 22.00 — Бугун оламда нима гап. 22.15 — Радио кунига бағишланган концерт. 23.45 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.30 — МОСКВА-II 18.10 — Қизиқувчилар экрани. 18.40 — Ой бориб, омон қайт. Бадиий фильм. 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.25 — Врач маслаҳати. 20.45 — Телефильм. 21.00 — Музикали телефильм. 21.30 — МОСКВА-II.

РАДИО

6 МАЙ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Лирик концерт. 9.15 — Табассум. 11.30 — Концерт. 12.10 — Ишчинома. 13.00 — Чорвадор. 13.30 — Баҳор фантазияси. Концерт. 14.00 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун эшиттириш. 15.40 — Театр микрофон олдида. 17.25 — Фонотекамиз хазинасидан. 18.15 — Халқаро аҳвол кундалиги. 18.30 — Дўстларимиз қўшиқлари. 18.50 — В. И. Лениннинг «Материализм ва эмпириокритицизм» асари нашр этилганлигининг 75 йиллигига. Суҳбат. 19.25 — Ёшлик. 20.50 — Алло 05 эшитади. Зафар посёлкаси марказий АТСидан репортаж. 21.00 — Табассум. 22.30 — Мақомлардан парчалар.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент-П. Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР
Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-21-43, 32-53-16. 32-53-20, 33-11-49, 32-54-13.